5 OCAK 1980 CUMARTESİ 750 KURUŞ

Halkın Gazetesi

Demokrat

CHP'YE RAĞMEN CHP GERÇEĞİ

DEMİRTAŞ CEYHUN'UN YAZISI 4. SAYFADA

İKTİDARIN KAYNAĞI?

MURAT BELGE'NİN YAZISI 2. SAYFADA

"Uyarı Mektubu,, nun kime verildiği yavaş yavaş ortaya çıkıyor. Baskı tasarıları süratle yasalaşıyor

Her şey oldu bittiye getiriliyor...

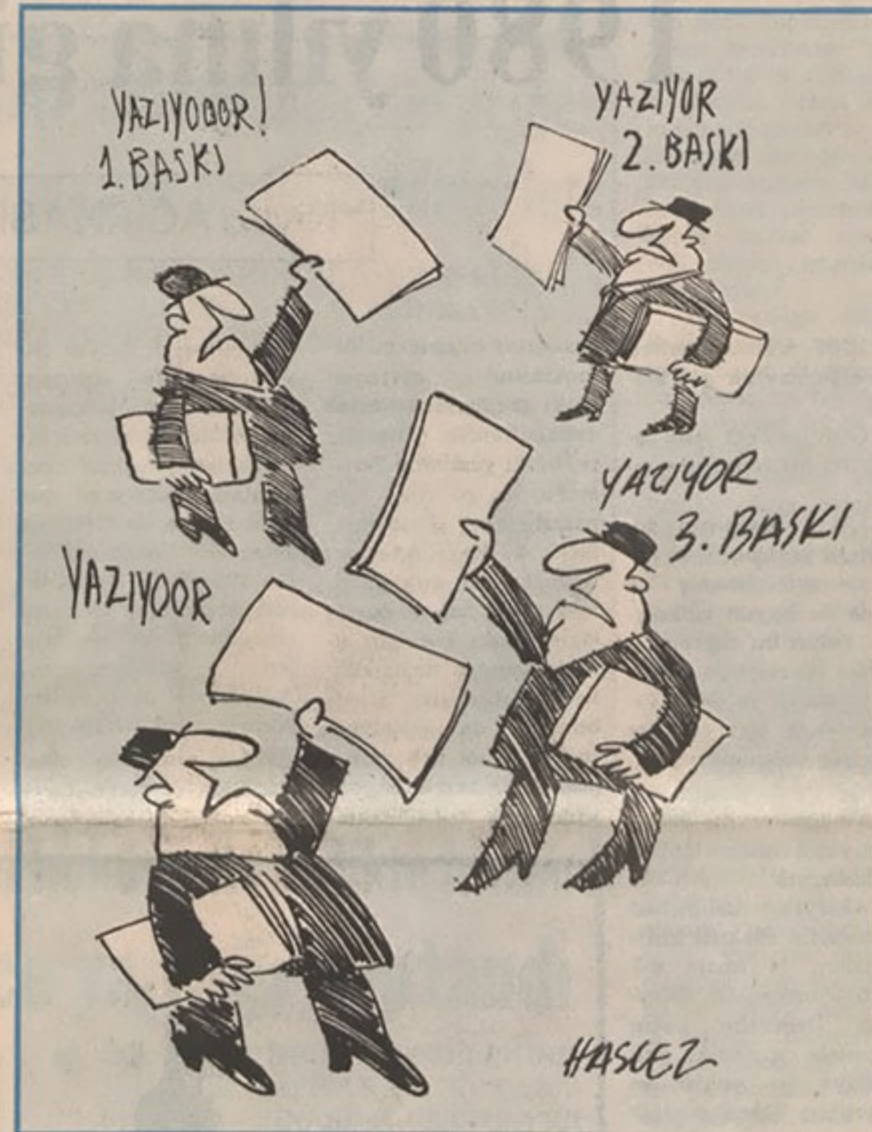

AFGANİSTAN DOSYASI

4. sayfada

- CHP Genel Yönetim Kurulu "Uyarı Mektubu"nun hükümete verildiğini açıkladı
- AP'li Aygün Mektubun muhatabının AP olamayacağını söyledi
- Önlemler paketi adı altında çıkarılacak baskı yasalarıyla demokratik kitle örgütlerinin çalışamaz duruma getirilmek istendiği bildiriliyor
- Meclis'te önceki gün kabul edilen madde ile polislerin her türlü örgütlenme hakları ellerinden alındı
- Baştürk :"Mektubun hedefi işçi ve emekçi kitlelerle onların örgütleridir" dedi

Haberi 4. Sayfada

Aralarında Türkiye'nin de bulunduğu

43 ülke Güvenlik Konseyi'ni toplantıya çağırdı

- YAZILI BAŞVURUDA SOVYETLER BİRLİĞİ'NİN AFGANİSTAN'A SİLAHLI MÜDAHALESİNİN ULUSLARARASI İLİŞKİLERDE CİDDİ BİR GERGİNLİĞE YOL AÇTIĞI BELİRTİLDİ.

BM (THA)

Aralarında Türkiye'nin de bulunduğu 43 ülke, Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi dönem başkanına yazılı bir başvuruda bulunarak, konseyin ivedi olarak toplanmasını istediler.

43 ülkenin yazılı başvurusunda Sovyetler Birliğinin Afganistan'a silahlı müdahalesinin uluslararası ilişkilerde ciddi bir gerginliğe yol açtığı belirtildi ve konseyin sorunu hemen ele almasını istedi.

Birleşmiş Milletler yetkilileri sorunun en geç bugün konuyu görüşmek üzere toplanacağını belirttiler. Sovyetler Birliğinin güvenlik konseyinin daimi üyesi olması nedeniyle görüşmelerde veto hakkı kullanabileceği ancak, bu takdirde, sorunun Genel Kurul'a getirileceği bildiriliyor. Genel Kurulda veto hakkı bulunmamaktadır.

Sovyetler Birliğinin Afganistan'a askeri müdahale etmesini protesto etmek için 5000'e yakın Sudanlı öğrenci, Sudan'ın başkenti Hatum'da ki Sovyet Büyükelçiliğine yürüdü. Güvenlik Kuvvetleri gösteriyi engelleyince, bir konuşmacı Leonid Brejnev'i "islam düşmanı" olmakla suçlayan bir konuşma yaparak topluluğu dağıttı.

Waldheim'e Savak'ın işkenceleri sonucu sakat kalanlar gösterildi

- BM GENEL SEKRETERİ GÖZLERİ KÖR EDİLMİŞ, KOLLARI, AYAKLARI KESİLMİŞ İRANLILARI GÖRÜNCE DEHŞET İÇİNDE KALDI.
- KURT WALDHEİM"BU IZDIRAP MESAJINI BM VE DÜNYA TOPLUMUNA GÖTÜRECEĞİM' DEDİ.
- BİR ÇOCUK ŞAH VE ABD ALEYHİNE KONUŞMA YAPTI

Haberi 5. Sayfada

Savunma İşbirliği Anlaşması'nda Parlamentonun onayına gerek görülmüyor

- 9 OCAK'TA PARAFE EDİLMESİ BEKLENEN ANLAŞMA TÜRKİYE'NİN ÇIKARLARINA AYKIRI BULUNUYOR
- 25 YIL ÖNCE YAPILAN ANLAŞMALAR BİR SÜRE HALKTAN GİZLENMİŞTİ.

(Haberi 7. Sayfada)

NİL-SAN GREVİ 120. GÜNÜNDE

Ücretleri ödemeyen patron 3 katlı bina yaptırdı

Nişantaşı'nda Nil-San Otomotiv Anonim Şirketi'nde çalışan 27 işçinin grevi 120 gündür sürüyor.

Kendisiyle konuştuğumuz işçilerden İsmail Pekdemir şunları anlattı:

"Ücretlerimizin zamanında ödenmemesi ve çeşitli sosyal haklarımızın sağlanması amacıyla nisan ayında DİSK'e bağlı Lastik-İş Sendikasında örgütlendik. Yetki kararımız 7 Ağustos'ta Türkiye Gazetesi'nde çıktı. Bunun üzerine patron 4. Leventte yaptırdığı üç katlı bir binaya makinaları taşımaya başladı. Bunu engellemek amacıyla fabrikayı bir hafta süreyle işgal ettik. Patron da fabrikayı kapattığını bildirdi Süren direnişimiz nedeniyle makinaların kalan kısmını fabrikadan çıkaramadı. Bu arada 7 arkadaşımız Şişli Emniyet Amirliği'ne götürüldü. Burada Emniyet Amiri Oral Çığ tarafından arkadaşlarımıza çeşitli baskılar yapıldı. Bir arkadaşımız bu baskılar nedeniyle 15 günlük rapor aldı. Bu konuda Cumhuriyet Savcılığına yaptığımız başvuru bu güne kadar cevapsız kaldı. Bundan on gün kadar önce de, çıkışlarımızı almamız koşuluyla patron, adam başı 15'er bin lira ile tazminatlarımızı ve dört aylık ücretlerimizi de vereceğini söyledi. Ancak işçi arkadaşlar oybirliğiyle bunu reddettik. Biz hakkımızı alana dek mücadelemizi sürdürmeye kararlıyız."

CHP li 17 milletvekili:

"Baskı Yasalarına karşı çıkacağız"

- CHP SOL KANAT MİLLETVEKİLLERİ "TÜRKİYE'NİN BU KOŞULLARINDA EMİR VE TALİMAT ALARAK İŞ YAPMAYACAĞIZ" DEDİ.

ANKARA
Oktay PİRİM

CHP Grup Yönetim Kurulu dün saat 12.00'de toplanarak Millet Meclisi'nin önceki günkü birleşiminde baskı yasalarını engellemeye çalışan 17 sol kanat milletvekiline ceza verilmesi için Disiplin Kuruluna başvurmayı görüşürken sol kanat milletvekillerinin salı günü de direnecekleri öğrenildi.

Bir CHP sol kanat milletvekili, Türkiye'nin bu koşullarında kimseden emir ve talimat alarak iş yapmayacaklarını belirtti. "Parlamento iradesinin gereğini yerine getiriyoruz. Türk halkının bizi seçerek verdiği görevi unutmadan ve yasama organındaki, yemi-

(Devamı 7. Sayfada)

AA G. Müdürü Aytekin Yıldız görevden alındı

- YENİ YÖNETİM KURULU BAŞKANLIĞI'NA GAZETECİ TURGAY ÜÇÖZ GETİRİLDİ.

ANKARA
(DEMOKRAT)

Anadolu Ajansı Olağanüstü Genel Kurulu'nun dün yaptığı toplantıda yeni yönetim kurulu üyeleri seçilerek görev bölümü yapıldı. Yeni yönetim kurulu ilk olarak Anadolu Ajansı Genel Müdürü Aytekin Yıldız'ı

(Devamı 7. Sayfada)

HABERİN İÇİNDEN

Halktan oy isteyeceksiniz bir gün

"Tedbirler paketi" önceki gün Meclis'e geldi. Genel Kurul'da CHP'nin Genel Merkezi, Ali Topuzcu ve Deniz Baykalcı kanatları, AP, MSP ve MHP ile "el ve gönül birliği" içinde "paket"in maddelerini yasalaştırmaya başladılar.

Bilindiği gibi, "tedbirler paketi"ni bundan altı ay kadar önce CHP hazırlamış fakat içerden ve dışarıdan gelecek tepkileri göze alamadığından bir de "ömrü vefa' ' etmediğinden Meclis'e getirmeyi başaramamıştı.

CHP'nin hazırladığı "paket"i Meclis'e getirerek yasalaştırmaya başlamak

(Devamı 7. Sayfada)

Necdet Bozkurt'un cenaze törenine halkın katılmasına izin verilmedi

- BOZKURT'UN CENAZESİ BELEDİYE TARAFINDAN SIKI GÜVENLİK ÖNLEMLERİ ARASINDA KALDIRILDI.

HABER MERKEZİ

İskenderun'da işkence ile öldürüldüğü belirlenen Ankara DEV GENÇ eski Başkanı Necdet Bozkurt'un cenaze törenine halkın katılmasına izin verilmedi. Bu arada Bozkurt'un öldürülmesi üzerine Ankara'nın çeşitli semtlerinde protesto gösterileri yapıldı.

İskenderun'da önceki gün öldürülen Ankara DEV GENÇ eski Başkanı ve DEV GENÇ Merkez Yürütme Kurulu Üyesi Necdet Bozkurt'un cenazesinin alınan çok sıkı güvenlik önlemleri içinde belediye tarafından kaldırıldığı öğrenildi.

(Devamı 7. Sayfada)

Protesto gösterilerine 24 ilde 19 bin öğretmen katıldı

- SIKIYÖNETİM BÖLGESİ DIŞINDA KALAN İLLERDE 3 BİNİN ÜZERİNDE ÖĞRETMEN AÇIĞA ALINDI

(Haberi 5. Sayfada)

Abidinpaşa lisesi öğrencilerine baskı artıyor

- OKULDA GÖREVLİ POLİS MEMURLARININ ÖĞRENCİLERİ KEYFİ OLARAK DÖVDÜKLERİ ÖNE SÜRÜLDÜ.
- FORUM DÜZENLEYEN ÖĞRENCİLERİN POLİS TARAFINDAN SÜRÜKLENEREK GÖTÜRÜLDÜĞÜ BİLDİRİLDİ.

ANKARA (DEMOKRAT)

Abidinpaşa Lisesi'nde polis ve jandarmanın öğrenci, öğretmen ayırmaksızın baskı yaptığı bildirildi. Okulda görevli iki polis memurunun katları gezerek öğrencileri keyfi dövdükleri, ellerinde coplarla öğrencileri dershanelere kovaladıkları haber verildi.

Güvenlik nedeniyle okula gönderilen jandarma birliği komutanı bir yüzbaşının da dershaneye girerek, öğrencilere soru sorduğu, yanıtlayamayan öğrencileri tekme tokat dövdüğü öne sürüldü. Emniyet görevlilerinin öğrencileri." sizi kim kışkırtıyor?" şeklinde sıkıştırarak isim vermeye zorladıkları belirtildi.

(Devamı 7. Sayfada)

OLAYLAR GÜNLÜĞÜ

3 OCAK 1980 Saat: 12 — 4 OCAK 1980 Saat: 12

Günlük gazetelerde "anarşi", "sağ–sol çatışması" ve "saldırı" şeklinde tanımlanan ve çeşitli platformlarda süren olaylar 24 saatlik bir sürece yayılmıştır. Günün belirli saatlerinde hazırlanan gazeteler olayları tüm okuyucularına tam olarak verememektedirler. Gazeteniz Demokrat bugünden itibaren gecikmeli de olsa bu olayların tamamını tüm okuyucularına sunacaktır. Bu köşede bir önceki günün öğle 12'den 24 saat geriye doğru tüm olaylar yer alacak, gelişen olaylar ise ayrıca haber sütunlarımızda verilecektir.

7 ölü, 8 yaralı 8 patlama

HABERİ 5. SAYFADA

AKLA KARA

EMİL GALİP SANDALCI

Özgürlüğü sevmek

İnsanoğlunun yapısında vardır özgürlük dürtüsü. Ama az, ama çok. Köle doğsa da. Doğuştan koşullanmış olsa da.

Kundaktan kurtularak, yerçekiminden çıkarak, uzaklıkları kucaklıyarak, zamanı iterek, güce direnerek, giderek dürtüsünü isteğe dönüştürerek, sonunda severek arar özgürlüğü. Ama erken, ama geç. Er geç.

Biz de sevdalandık. Hep, dev bir kayayı itmek çabasında.

1956'da gazeteciliğe başladığımda, merhum Selahattin Sonat, Demokrat Parti iktidarının yeni çıkardığı Basın Yasasının basılı bir kopyasını uzatarak "Al şunu. Oku, ona göre yazarsın." demişti.

Elime verilen yasayı önümüzdeki masanın üzerine bıraktım. Ve hiç okumadım.

Bugüne dek hangi karasevdalı öğüt dinledi ki?

Aradan çeyrek yüzyıl geçti.

Karakollar, savcılar, mahkemeler, dayaklar, işkenceler, sorgular, tutukluluklar, tehditler, aşağılamalar, küfürler, kavgalar, küçümsemeler, kovulmalar, işsizlikler, olanaksızlıklar, vefasızlıklar, ihanetler, yarı yolda bırakılmalar, döneklikler, ihbarlar, entrikalar, yalanlar, pislikler, karalamalar saflıklar, hatalar, aptallıklar, düşler ve karabasanlar, umutlar ve umutsuzluklar, iyimserlik ve kötümserlikler, sevinçler ve düş kırıklıkları, kayıplar, acılar ölümler ve gözyaşları bencillikler ve özveriler, acı tatlı türlü deney ve anılar vb, ile dolu yıllar.

Nerede haksızlık, baskı, zulüm, eşitsizlik, sömürü, yalan, kötülük, aldatmaca, yutturmaca, düzenbazlık varsa karşısında olmaya çalışarak;

Doğruyu ve gerçeği arayarak; Hak ve özgürlükten yana bir düzen ve dünyayı savunarak; Yitirip yitirip, yeniden başlayarak. Hep, dev bir kayayı itmek çabasında.

Şimdi de... Başbakanın deyimiyle "Ortada ciddi bir durum var." Var ya... Al baştan.

AÇIKLAMA: 2 Ocak 1980 tarihli "Siz siz olun da..." başlıklı yazının ilk bölümünde adı geçen TRT Genel Müdürü Kasaroğlu ile -ilk bölümden *** ile ayrılan- ikinci bölümünde sözü edilen kişi arasında herhangi bir ilinti yoktur. Var olması da amaçlanmamıştır. Her ne kadar dikkatli bir okuyucu için iki bölüm arasında bu türden bir ilişki kurmak sözkonusu değilse de; yazının, acele ile okunduğunda, haksız kimi çağrışım ve yorumlara neden olabileceği savına -dost okurların uyarısı üzerine- içtenlikle katılıyorum. Affola!

E.G.S.

MÜCADELE GÜNLÜĞÜ

5 OCAK

1978–MARAŞ İÇİN SAYGI DURUŞU

Demokratik kitle örgütleri K.Maraş Katliamını protesto için "5 dakikalık saygı duruşu" düzenlediler. Saygı duruşuna 1 milyonu aşkın insan katıldı.

1978–SAĞMALCILAR'DA DİRENİŞ

Sağmalcılar Cezaevi'ndeki devrimci muhkumlar hücre cezasına çarptırılan arkadaşlarının hücreden çıkarılması, iki Filistinli gerillanın yanlarına verilmesi ve faşistlerin cezaevinden uzaklaştırılması taleplerinin cezaevi yönetimince kabul edilmemesi üzerine direniş sırasında güvenlik kuvvetleri mahkumlara ateş açtılar. Direniş geç saatlerde bastırıldı. Olaydan sonra devrimcilerin cezaevlerinde de süren mücadelesini kırmak için 49 tutuklu başka cezaevlerine gönderildi.

FAŞİST TERERÖRE KARŞI SAVUNMA

Konya'nın Seydişehir ilçesinde aliminyum tesislerinde faşistlerin ilerici ve devrimcilere saldırması ve CHP İlçe Başkanlığının da aralarında bulunduğu birçok binayı tahrip etmeleri üzerine devrimci işçiler de kendilerini savundular. Devrimci işçilerin faşistlerin saldırılarına karşı koymaları üzerine çıkan olaylarda MHP ve ÜGD binalarının da tahrip edildiği öğrenildi.

İBRAHİM ÇİÇEK

Gaziantep-Nizip'te bir faşistin cenaze töreni sırasında kentte terör estiren faşistlerin saldırısında başından sert bir cisimle ağır yaralanan İbrahim Çiçek adlı yurtsever öğrenci kaldırıldığı hastahanede öldü.

Demokratik kitle örgütleri K. Maraş katliamını protesto için "5 dakikalık saygı duruşu" düzenlediler. Saygı duruşuna 1 milyonu aşkın insan katıldı.

NEJAT GÖKPINAR

Bir grup faşistin dört gün önce kaçırarak el ve ayaklarını otomobille çiğnediği Manisa Öğrenci Birliği Başkanı Nejat Gökpınar öldü. Faşistler Nejat Gökpınar'a işkence yaptıktan, el ve ayaklarını otomobille çiğnedikten sonra öldü sanarak Karşıyaka karakolu yakınlarına atmışlardı. Ağır yaralı olarak bulunan Nejat Gökpınar'ı kaldırıldığı hastaneden ayakları kesilerek ameliyat edildi. Yapılan bütün müdahalelere rağmen kurtarılamadı. Devrimci öğrenciler Gökpınar'ın öldürülmesini gösteriler yaparak protesto ettiler.

GÜNÜN YAZISI

İktidarın kaynağı?

Murat BELGE

Hayatta insanların ikilemde kaldığı çeşitli durumlar vardır. Tavla oynarken bile olur; bir belli durumda beş iki atan adam "şeş kapısını mı alsam", "içerdekini mi kaçsam" diye düşünür. Gene de, attığı zarı oynayacağına en son karar verecek kişi kendisidir. Karar vermesi ne kadar güç olursa olsun. Bundan daha ciddi ikilem, insanların herhangi bir şekilde karar verme hakkına, imkânına, gücüne sahip olmadıkları durumlarda ortaya çıkar. Böyle durumlarda insan, hattâ geleceğine yönelik birtakım kararları verdiğine de inanabilir; ama elinde olmayan koşullar, onun verdiği kararı alıp bir başka yere götürür, bırakıverirler— eski, atılacak bir valiz gibi.

İnsanların hayatlarını kendi elleriyle denetleyebilecekleri birçok alan vardır, ama bunların içinde en belirleyici durumda olanı politik alandır. Çünkü bugünün bilinen toplumlarında—kapitalist toplumlarda da, "sosyalist" olduğu söylenen toplumlarında da—insanların gelecekleri hayatlarının gündelik akışı içinde olan kararlarla değil, bu hayatta ayrıcalıklı bir yer tutan politik kurumların mekanizmaları içinde belirleniyor. Gene bütün bu toplumlarda, insanların kendilerini belirleyen mekanizmaları kendilerinin belirlemeleri imkânları oldukça sınırlı. Bu "sınırlılık", şüphesiz, bugün artık tasavvurumuz içine sığdırabildiğimiz bir başka, bir yeni toplum biçimi açısından böyle. Yoksa, soruna bugün varolan toplumlar çerçevesinde baksak, dediğim konuda, yani bazı toplumlarda yaşayan insanların geleceklerini çizmekte çok daha büyük hak sahibi olmaları, yani kısacası demokratik bir toplumda yaşamaları konusunda, bir toplumdan öbürüne dağlar kadar fark var.

Toplumların kıyaslamasından girebiliriz ana sorunumuza. Bugün dünyada "demokratik" denilen toplumlarda, insanlar belki hayatlarının bütününü denetlemeyi, kararlaştırmayı başaramıyorlar. Önlerinde, kendilerinden ayrı, kendilerinden büyük ölçüde bağımsız bir aygıt olduğu için. Ama bu insanlar, hiç değilse, bu aygıtı da değiştirebilecek bir söz hakkının kendi ellerinde olduğunu biliyorlar. Bu söz hakkının ya da bu değiştirme hakkının sınırlılığının bilincinde oldukları ölçüde, kendilerini ezdirmemek için, başka türlü haklar için de çarpışıyor ve hiç de azımsanmayacak kadar hak elde ediyorlar. Ya bizde durum ne? Biz, her şeyden önce, geleceğimizin kimin elinde olduğunu bilmiyoruz. Evet, bazı kuralları var toplumumuzun. Örneğin, seçim dediğimiz bir kurum var, nedense her seçim öncesinde herkes bu kuruma saygılı. Ama seçim sonrasında olanlara bakınca, sanki herkes kuruma değil de, kendi istediğini ortaya çıkaran bir kuruma saygılı. Sonuç başka olunca, herkes kuruma karşı bir şeyler söylemeye başlıyor.

"Herkes".. Seçim kurumu, bir çoğunluk temeline dayanığına göre, çoğunluktan ayrı bir "herkes" bu.

Şimdi, herhangi bir olay karşısında herkes söylenebilir de, söylenen "herkes"in söylendikleri herkesinkinden farklı olabilir. O zaman, "herkes" ne, herkes ne? Kendimize özgü siyasi literatürümüzün "etkili ve yetkili" deyimi burada işin içine giriyor. Herkes söylenebilir, ama herkesi temsil eden bir "herkes" vardır. Olup bitenler karşısında Mehmet efendinin de bir "görüş"ü vardır, ama nedense gazeteler bu "görüş"ü manşete çıkarmazlar.

Bütün bunlardan sonra başladığımız yere dönelim: "İkilem" sorununa. Düşse attığım zaman ilk elde, ya altı kapısını alırım, ya iki pulumu kaçırırım (veya ikisi arası bir şeyler yaparım.) Ancak, bilirim ki, zarı atan da benim, attığım zarı nasıl oynayacağına karar veren de. Yanımda biri bana "şunu yapacaksın, bunu yapacaksın" diyorsa, oyunu ben oynamıyorumdur. O zaman, kapatalım tavlayı, oyunu oynamadığımızı da bilelim. Ya da, sorun bir ülke sorunuysa, bu ülkede hangi kuralın geçerli olduğunu bilelim. Ben bir adamı şöyle yapmasını istediğim için seçmişsem, biri de gidip ona böyle yapmasını söyleyecekse, yani benim yapması için seçtiğimden başka birşey yaptıracaksa, bunu baştan söylesinler, boşu boşuna gidip, o kadar vakit kaybedip, oy filan kullanmayalım. Yani ne oynadığımızı, ne oynamadığımızı bilelim.

Ben bunu seçmen olarak söylüyorum. Türkiye'de seçmen, seçtiğinin de, seçmediğinin de, gelip bitakım istemediği şeyleri dayattığı insandır aslında. Şu benim söylediğimi, şimdiye kadar hep "seçilme" durumunda olan, bu ayrıcalıklılığa her nasılsa gelip yerleşmiş olanlar da acaba söyleyecekler mi bir gün?

FORUM

1980 yılına girerken

Niyazi AĞIRNASLI

1980 Yılına girerken Türkiyemize bir göz atalım:

Gizli ve açık işsiz sayısı on milyona tırmanıyor.

İ.M.F. paramızın değerinin yeniden % 40 düşürülmesini istemiş ve buna da boyun eğilmiştir. Yalnız bu değer düşürme operasyonu taksitle yapılacak ve sözde kamuoyunda sert tepkiler böylece önlenmiş olacaktır.

Türkiyenin dış borçları yirmi milyar dolara yükselmiştir.

Akaryakıt darlığı had safhadadır. Elektrik kısıtlamaları 24 saatin 6-7 saatine ulaşmıştır. Süleyman Demirelin yakın geçmişte söylediği gibi Türkiye bir yoklar ve kuyruklar ülkesi görünümünü sürdürüyor. Ampul, sigara, mazot, yağ karaborsaları artmıştır.

Elli yıldır demiryolu yapımı durdurulmuş ve kara taşımacılığına yönelinmiş ve böylece dışa bağımlılık iyice yoğunlaştırılmıştır.

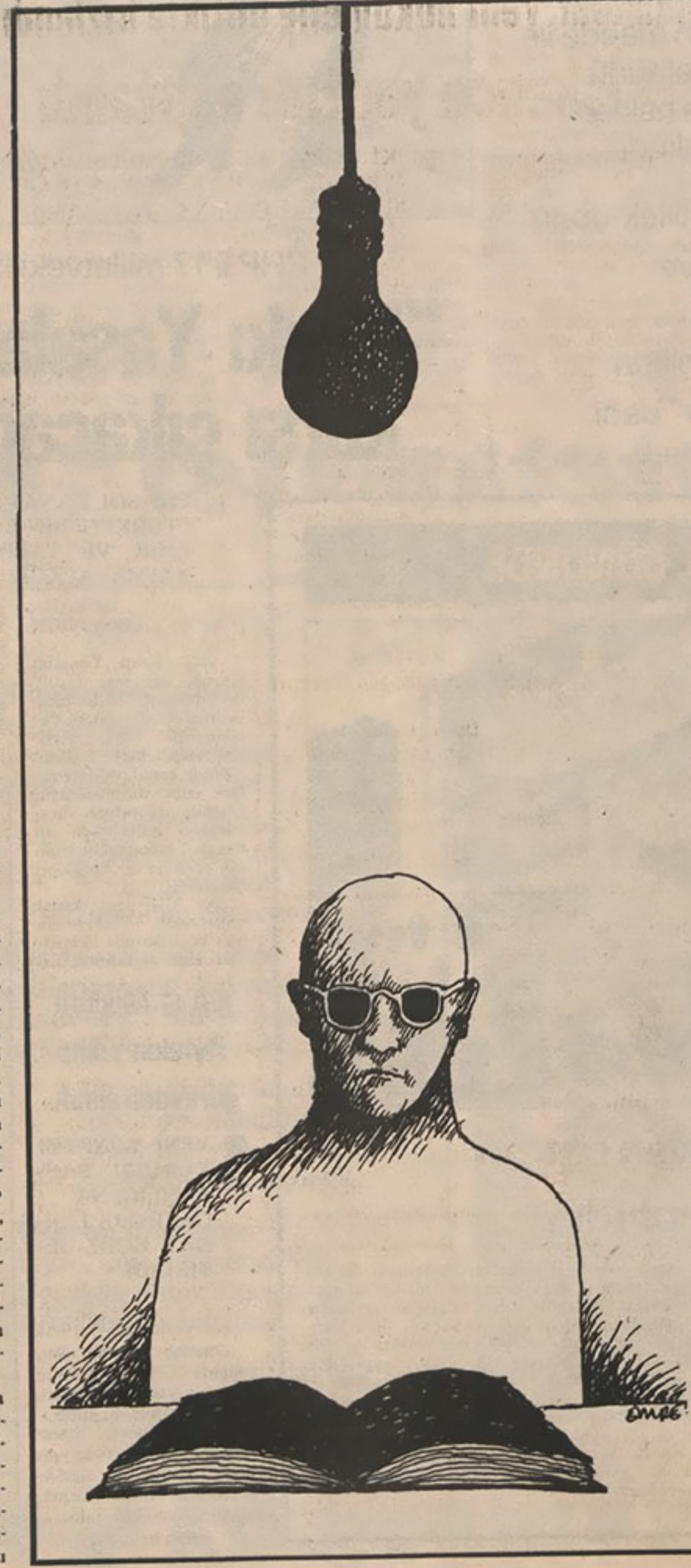
Büyük kentlerin kaldırımları özel arabaların park yeri haline gelmiş ve insanlar kedi yavruları gibi araçların arasından döne dolaşa yol almaya çalışır duruma düşürülmüştür.

Siyasi cinayetler ve terör önlenememiş, terörün köküne inilme çabası bir türlü gösterilmemiştir. İnsanların doğal haklarının başında yer alan YAŞAMA HAKKI Devletçe sağlanamamıştır.

Otuz yıldır sürdürülen dış politika ülkeyi giderek tam bağımlı düşürmüştür.

1980 Yılının başında Türkiyemizin genel görünümü budur. Dışa bağımlı çarpık kapitalist ekonomi düzeni sonuna kadar denenmiş, zorlanmış ve ülkeyi iflas batağına sürükleyip bırakmıştır. Sevgili Türkiyemizi bu durumlara düşürmenin ortak sorumluları politika sahnesinden çekilmemekte, denenmiş ekonomik düzeni sürdürerek, İ.M.F., A.E.T.-reçeteleriyle ve A.B.D. nin kontrolu altında ülkeyi kalkındıracaklarını, darboğazlardan kurtaracakları iddialarını sürdürmektedirler.

Türkiyeyi bu duruma düşürenler işçi sınıfıymış, Universite öğrencileriymiş, öğretim görevlileri ve ilkokul öğretmenleriymiş, Teknik elemanlar yada memurlarmış gibi Sıkıyönetimi, Baskı yasalarını özgürlükçü demokrasinin güvencesi baskı gruplarının üzerine çullandırmaya çalışmakta, baskı yasalarını Parlementodan geçirmek için pazarlıklara girişmektedirler. 27 Mayıs Anayasası halkımıza çok görülmüş temel hak ve özgürlükler baskı koşulları altında yapılan değişiklikler geriletilmiştir. Şimdi bununla da yetinilmemekte temel hak ve özgürlüklerin büsbütün yokedilmesine çalışılmaktadır. Anarşiyi, Terörü, Siyasi cinayetleri koruyup besleyen kökü dış sermaye odaklarındaki yerli işbirlikçileri Faşizmi kurumlaştırmak yasal bir Devlet düzeni biçimine getirmek istemektedirler. 1968 lerde Devlet terörü başlatılmış ve siyasi cinayetlerin bilinen failleri yakalanmamış, A.B.D. de özel eğitim görmüş KONTR-GERİLLA nın siyasi cinayetlerine dağlarda kurulan komando kamplarında eğitilen militanlar yardımcı olmaya başlamışlardır. Komünizmle mücadele dernekleri, esir Türkleri kurtarma tugayları açıkça örgütlenip siyasi cinayetleri ve terörü sürdürmüşler ve tüm bunlara göz yumulmuştur. Profesörlerin, öğrencilerin, işçilerin... binlerce Yurtsever aydının öldürülmesi emperyalist odakların, C.İ.A. nın siparişi de olsa bunun ülke içindeki düzenleyicilerinin koruyucularının, tetiği çeken kanlı kaatillerinin hesabını görmiye, terörün kökünü kazımaya olayların asıl sorumlularının istekli olmaları beklenemez kuşkusuz. Bu nedenledir ki baskı yasalarıyla terör odaklarının açığa çıkarılması önlenmek, emperyalizmin sömürüsüne dikensiz gül bahçeleri hazırlamak isteniyor.

Emperyalizmin kışkırtıcı ve vurucu gücü C.İ.A. ile yerli işbirlikçileri sola Yurtseverler arasına da ajan provokatörler sokmaktan, solu alabildiğine bölüp birbirine düşürmekten, fırsat buldukça onların da birbirini öldürmelerine yardımcı olmaktan geri durmadıkları bilinmektedir. Soldaki bölünmelerin tamamı C.İ.A. oyunudur demek olanaksızdır kuşkusuz, ama solda bir büyük birliği engellemekte şer güçlerinin ince oyunlarının büyük payı olduğu hatırdan hiç çıkarılmamalı ve herhalde vakitsiz keskin devrimcilik çırpınışlarını kuşkuyla izlemeliyiz.

1980 Yılının öncelikli sorunu gerçek Yurtseverler cephesinin kurulmasıdır. Anayasanın vaz geçilmez ögeleri kanımızca herşeyden önce Demokratik kuruluşlar ve derneklerdir. Ara rejime, Faşizmin yasallaşmasına Üniversiteler, Devrimci işçi sendikaları, Demokratik kitle örgütleri, Devrimci Partiler ve siyasi çizgiler topyekün karşı çıkmalı, 12 Mart oyunlarına yeniden düşmemelidirler. Bu, kararlılıkla ve özverili yüreklilikle göğüslenirse ülkeyi ipotekler altına düşüren yurt satıcılarının açığa çıkarılması, ülkenin tam bağımsızlığa kavuşması ve sömürü odaklarının reçeteleriyle değil kendi öz gücünü doğaya çullandırarak sömürüyü de yokederek kalkınması güç olmıyacaktır.

Karanlık tablolara karşın 1980 yılından başlıyarak ülkenin kalkınmasına doğru adımları ancak diri, geçmişin çirkefine bulanmamış yurtseverler cephesi gerçekleştirebilir. Kardeş kavgalarını, slogan yarışmacılığını unutup zor amma onurlu yolu seçerek ve de artık dostunu düşmanını ayırdederek.

1980 Yılının Türkiyemize ve tüm dünya insanlığına barış ve kardeşliklerle yüklü gelmesi dileğimizle başta şehitlerimizin anaları tüm ezilen, horlanan ve sömürülen halkımızı selamlıyoruz.

Halkın Gazetesi Demokrat

OKURLARINDAN MEKTUPLAR

Yayın organları gerçekleri yazmıyor

Bugün öylesine bir ortamda yaşıyoruz ki, hakim sınıfların temsilcileri milyonlarca kişinin karşısına geçip pervasızca topyekün bir savaş açtıklarını açıkça söyleyebiliyorlar. Bu açık savaş ilanına karşı ise, bir tek kişi bile kalkıp bu savaşı kime karşı açtınız diye soramıyor.

Izmit'de 23 Aralık 1979 günü Kahraman Maraş soykırımını ve faşizmi Kınamak için aralarında TÖB-DER, TÜM-DER gibi demokratik kuruluşların PETROL-İŞ, YSİ-İŞ, DEVRİMCİ-METAL-İŞ gibi sendikaların da bulunduğu 30'a yakın kuruluşun desteklediği bir miting yapılmak istenir. Miting için son anda izin çıkar. İzin çıkar ama olaylar da bundan sonra başlar. Polis önce yasal afişleri asan tertip komitesi üyelerini göz altına alır. Ardından da tüm demokratik kuruluşlara ve bu arada sendikalara da baskınlar düzenleyerek oralarda ne bulmuşsa, kimi bulmuşsa hepsini toplar emniyete götürür. Bu kişileri 3 gün 3 gece sürekli işkence altında tutar. Sonra da kimini 141 den kimini 142 den adliyeye sevkeder kanıtlar da buralardan topladıkları yasal dergiler, daktilolar, teksir makinası ve derneklerin, sendikaların üye kayıt listeleridir. Tabii ki burda polisin bütün amacı miting ve yürüyüşü engellemektir. nitekim miting günü çevre il ve İlçelerden miting için Izmit'e gelen yüzlerce kişiyi polis çeşitli bahanelerle ya göz altına alır, ya da geri gönderir. İzmit içinden mitinge katılmak isteyenlere de aynı bahanelerle engel olmak ister. Ayrıca Kocaelini yurtsever demokrat halkının 3 hafta üst üste miting istemediğini bunlardan bıktığını yazdırır, bazı gazetelere. Oysa Kocaeli halkı tüm mitinglere, özellikle Devrimcilerin düzenlediği mitinglere her zaman büyük bir ilgi göstermektedir.

Nitekim halkın bu yakın ilgisi ve devrimcilerin kararlılığı sonucu polis halkın bazı miting alanına dolmasını engelleyemez. Bu sefer yürüyüş başlamadan önce Polis flamaların yasak olduğunu, bunların taşınamayacağını söyler. Devrimciler direnirler, polis bu sefer pankart sopalarının peşine düşer ebatlara uygun olmadığı gerekçesiyle. Ama yine direnir devrimciler vermezler sopaları.

Tüm bu olumsuzluklara karşın devrimcilerin kararlılığı ve disiplini sonucu hiç bir olay çıkmadan miting dağılmak üzeredir. İşte o ana kadar istediğini elde edemeyen polis yetkilileri olay çıkartmak için sabırsızlanmaktadırlar. Çünkü ertesi günü öğretmenlerin tüm yurtta olduğu gibi İzmit'de de büyük bir çoşkuyla boykota katılacakları bilinmektedir. Böylece bir taşla iki kuş vurmanın tam zamanıdır polis için. Ve hemen daha önceden hazırladığı planı yürürlüğe koyarak, mitinge katılanların topluca dağılacağını söyler. Bu arada güzergah da değiştirilerek her iki tarafı da baştan sona işyeri olan ve pazar olduğu için de tümünün kepengleri indirilmiş bulunan bir caddeye sokulur binlerce kişi.

Önü polis ve askerlerce kesilen bu caddedeki binlerce kişiye polis hızla saldırıya geçer. Hiç bir neden olmaksızın. Sayısız kişi yaralanır yerlere serilir gençler, yaşlılar, kadınlar, erkekler, ayakta kalanlar da silah zoruyla yerlere yatırılır. Yerde yatan yüzlerce kişiye ve bu arada olayları izleyen halka özellikle POL-BİR'li polislerce saldırılır. Pek çok kişi kan revan içinde kalır. Bu halleriyle o kişiler hastahaneye değil de emniyete götürülür. Polisin bu yaptıkları yetmiyormuşcasına son günlerde adet edindiği üzere Faşist İzmit Belediye Başkanının önlem(!) olarak gönderdiği İzmit itfaiyesi de yerlerde yatan yaralıların üzerine bu kış günü su sıktırarak görevini yerine getirir.

Ardından İzmit'de insan avı başlar. 250'den fazla kişiyi göz altına alır. Emniyette özellikle öğretmenlere ve memurlara işkenceler yapılır, pek çok kişi bayılır. yaralılar hastahaneye bile gönderilmezler.

Bütün bu olaylar bazı basın organlarınca ya hiç verilmiyor, ya da çarpıtılarak veriliyor. Bu nedenle, İzmit'li ilerici, devrimci ve yurtseverler, DEMOKRAT'ı bağırlarına basıyor, DEMOKRAT'ı yaşatmak ve güçlendirmek için her türlü fedakarlığı yapacaklarına namus sözü veriyorlar.

İzmit'ten Ali Ceylan

Kurtuluş, düşmanı iyi tanımakla olur

Demokrat Gazetesine,

Gazetenizde aydınlara, ilericilere ve devrimcilere ayırdığınız köşenin gerçekten uzun vadede yararlı olmasını devrimci içtenliğimle dilerim.

Bugün sınıf mücadelesi, bütün Dünyada başarılar ve zaferler kazanıyor, emekçi yığınlar azınlık yönetimlerini yerle bir ediyor. Dünya devrimi için, Halkların, Ulusların kenetlenmesi için savaş veriyor. Hergün emperyalistlerin yeni yeni kayıpları oluyor. Emperyalistlere bağlı yerli işbirlikçiler eski yerlerini kaybediyor, Devrim olan ülkelerden atılıyor, kimide kaçıyor. Bütün mülküne Halk adına el konuyor ve bu vatan hainleri Halk mahkemelerinde yargılanıyor. Bunların örnekleri işte; Somozanın Nikaraguadaki durumu, Şahında İrandaki durumu. Somut örneklerdir.

Bu olayların sınıf mücadelesi olduğunu bizler biliyoruz ve dünyada gelişen bu olaylardan Türkiyede gelişen sınıf mücadelesi soyutlanamaz. Ülkemizdeki işçiler, dar gelirli memurlar, aydınlar tüm devrimciler bu olayların ışığında Emekçi ve Proleteryanın gerçek Sosyalizm ilkelerinden yararlanmasını Türkiyede de hakim sınıflara ve Faşistlere karşı mücadele vermesini yürekten dilerim.

Kurtuluşumuz düşmanımızı iyi tanımak ve hedefimizi iyi tayin ederek başarıya ulaşmamızı gerektirir. Bugün düşmanlarımız, Emperyalistler ve bunların yerli işbirlikçileridir.

Kahramanmaraş olaylarını yapanlar, Doğan Özü öldürenler, Bedrettin Cömerti, Abdi İpekçiyi katlettirenler, 1971-1973 yıllarında devrimcileri astıranlar, işkencede parmak ve ayak kesenler, birçok gazeteciyi tutuklattıranlar bunlardır.

DEVRİMCİ SELAMLAR
Memur Emeklisi
K. Öztürk

Demokrat yurt muhabirlerine duyuru

İstanbul ve Ankara dışındaki bütün yurt muhabiri arkadaşların açık yazışma adreslerini "Demokrat Gazetesi, Yurt Haberleri Merkezi, Çatalçeşme Sok. No: 50/3 Cağaloğlu-İstanbul" Adresine yeniden bildirmeleri önemle rica olunur.

DEMOKRAT
YURT HABERLERİ MERKEZİ

EKONOMİ DÜNYASI

Yeni "Sermayeyi teşvik araçları" geliştirilecek

ANKARA (ANKA)

Çeşitli sektörlerde yeni yatırımlara olanak vermek ve mevcut yatırımlara hız kazandırmak amacıyla, yeni özendirici önlemlerin alınacağı bildirildi.

DPT tarafından hazırlanan 1980 Yılı Programı'nda, daha önceki Yatırım Programı'nda yer alan teşvik araçlarına ek olarak yeni özendirici önlemlere yer verilmektedir.

1980 Programı'nda, yurt içinde üretilecek makina ve donanıma subvansiyon uygulanacağı ifade ediliyor. Bir ürünün piyasada oluşan fiyatı altında satılıp bu fiyatla piyasa fiyatı arasındaki farkın malı üreten kuruluşa hazine tarafından ödenmesi anlamına gelen subvansiyon geri kalmış yörelerde uygulanmak üzere vergi bağışıklığı tanınacağı ve bu tür yatırımların ek kaynaklarla destekleneceği açıklanıyor. Ayrıca bu tür yatırımlar için "kalkınmada öncelikli yörelerde" arsa tahsis edilecek, imalatçı kredisi verilecek ve mühendislik, projecilik hizmetlerinin teşviki sağlanacak.

14 ayrı petrol fiyatı oluştu

VİYANA (THA)

Venezuella'nın Başkenti Caracas'ta yapılan son toplantıda Petrol Üreten Ülkelerin dünya petrol fiyatlarında anlaşmaya varamamaları üzerine dünya petrol fiyatları tam bir keşmekeşe girdi.

Bilindiği gibi daha önce Caracas'ta 4 gün süren toplantıda başını Suudi Arabistan'ın çektiği "güvercinler" grubu ile başını İran'ın çektiği "şahinler" grubunun anlaşamamasına, başta ABD olmak üzere bir çok sanayileşmiş ülke bu kargaşadan ekonomilerinin büyük ölçüde zarar göreceğini, dünya ekonomisinin büyük bir buhrana gireceğini belirterek karşı çıkmışlardı.

OPEC üyeleri, fiyatları serbest bıraktıktan sonra ürettikleri petrole ayrı ayrı fiyatlar koymuşlar ve ilişkilerini bu fiyatlardan sürdürmeye başlamışlardı. Yapılan açıklamada OPEC ülkelerinin en son fiyatları şöyle oldu:

Libya 30 dolar; Cezayir 33 dolar; Umman 28,5 dolar; Kuveyt 25,5 dolar; Suudi Arabistan 24 dolar; Venezuella 24,90 dolar; Birleşik Arap Emirlikleri 25,6 dolar; Katar 27,5 dolar; Endonezya 25,5 dolar; İran 28,5 dolar; Nijerya 35.00 dolar; Irak 22,18 dolar; Ekvator 23,41 dolar; Gabon 22.00 dolar.

İslam Kalkınma Bankası 12 milyon dolar daha veriyor

BAHREYN (A.A.)

İslam Kalkınma Bankası ile Türkiye arasında imzalanan bir anlaşma uyarınca, Türkiye'nin 12.7 milyon dolar kredi alacağı bildirilmektedir. Salı günü Cidde'de imzalanan anlaşma, bu hafta içinde Türkiye ile Suudi Arabistan yetkilileri arasında imzalanan ikinci faizsiz kredi anlaşmasıdır.

Pazar günü imzalanan ilk anlaşmaya göre, sözkonusu banka Türkiye'ye Pakistan'daki bir rafineriden petrol ürünleri ithal edilmesi için 15 milyon dolar kredi vermişti.

İZMİR ZİRAAT MÜHENDİSLERİ ODASI AÇIKLAMA YAPTI

ÖZEL SEKTÖRÜN SİGARA ÜRETMESİNE KARŞI ÇIKILMALI

● YABANCI TEKELLERİN SİGARA ÜRETMESİNE İZİN VERİLDİĞİ TAKTİRDE, TÜRKİYE TÜTÜN DIŞ ALIMI YAPAN BİR ÜLKE DURUMUNA GELECEK

İZMİR (THA)

Türkiye'de sigara üretiminin özel sektöre devredilmesi ve yabancı sigara tekellerinin Türkiye'de yabancı sigara üretme girişimlerinin, Türkiye'yi tütün dış alımı yapan bir ülke durumuna getireceği öne sürüldü.

TMMOB'ye bağlı Ziraat Mühendisleri Odası İzmir Bölge Şubesi Başkanı Hüseyin Cahit Eker verdiği bir demeçte, Türkiye'de filitreli sigara karaborsasının kasıtlı olarak yaratıldığını söyledi.

Başta tütün üreticileri olmak üzere, tüm demokratik güçlerin, sigara üretiminin özel sektöre devrine karşı çıkması gereğine işaret eden Cahit Eker, Tokat sigara fabrikalarının kurulması planlandığı halde, özel sektörden gelen baskılar sonucu bundan vazgeçildiğini belirtti

Dünya'da sigara üretimini elinde tutan 11 yabancı tekelin Türkiye'de sigara üretimi yapmak için hükümet düzeyinde baskılarını arttırdığını ileri süren Eker, "Bu sigara tekellerinin amaçları, virginia tipi tütünü Türkiye'ye sokmaktır. Türkiye'yi tütün dış alımı yapan ülke durumuna getirmektir. Türkiye'de şark tipi tütün üretimini virginia tipi tütün üretimine dönüştürmektir. Böylece büyük toprak ağalarının karları arttırmak halkın ise tütün içim zevki değiştirilmek istenmektedir." dedi. Eker ayrıca, sigara tekellerinin Türkiye'yi dünya tütün piyasasından yoketmeyi amaçladıklarını da vurguladı.

HALKIN YAĞ SORUNU DEVAM EDİYOR

HÜKÜMET YAĞ DARLIĞI KARŞISINDA ÖNLEM ALDI, AMA HALK HALA KUYRUKLARDA BEKLİYOR...

Bakkallar resmi fiyattan yağ satılmadığını açıkladı

YENİ HÜKÜMET HER TÜRLÜ YAĞA ZAM YAPTIĞI HALDE, İSTENEN YAĞ HALA BULUNMUYOR.

Yağ sorununun tüm hızıyla bütün yurtta sürdüğü, bundan en çok etkilenen yörelerin ise, Doğu ve Güneydoğu Anadolu bölgeleri olduğu açıklandı.

Türkiye Bakkal ve Bayiler Federasyonu, satılan yağların Resmi Gazete'de yayınlanan resmi fiyatlar üzerinden satılmadığını toptancıların aldıkları yağları birbirlerine devrederek, fiyat yükselttiklerini, malı en son alan tüccarın da perakende fiyatı üzerinden bakkallara verdiğini bildirdi. Sözkonusu federasyonun Genel Sekreteri Avni Kılınçkaya, yağ dağıtım işinin toptancılardan alınıp kendilerine verilmesini talep ettiklerini, bu konuda Ticaret Bakanı'nın söz verdiği ve toptancılarla mücadele edin dediğini açıkladı. Kılınçkaya ayrıca, toptancıların küçük bakkal esnafını yok etmeyi amaçladıklarını söyledi.

Öte yandan, Ankara Bakkal Kooperatifi Başkanı Yaşar Karaduman da Ankara'nın büyük bir yağ sıkıntısı içinde bulunduğunu, her türlü yağa zam yapıldığı halde, istenen yağın bulunmadığını belirtti. Yaşar Karaduman şöyle konuştu: "Yeni hükümet kurulur kurulmaz yağ darlığını önlemek amacıyla her türlü yağa zam yaptı, ancak bu yapılan zam sorunu çözmeye yetmedi. Yapılan zamdan şımaran yağ tekelleri, toptancı tüccarlarla el ele vererek kendilerine verilen resmi fiyatı aşan bir fiyat uygulaması içine girdiler." Toptancı tüccarların yağ almaya gelen bakkala, yağın yanı sıra, ihtiyacı olmayan tapon malları da almak zorunda bıraktığını belirten Karaduman, Ticaret Bakanı'na yaptıkları başvuruların sonuçsuz kaldığını ifade ederek, "Sorun aracısız olarak, tüccar ortadan kaldırılarak ancak çözüme kavuşabilir" dedi.

Malatya Lisesi öğrencileri, öğretmenlerinin açığa alınmasını protesto ediyorlar

26 Aralık tarihinden bu yana süresiz boykot

● K.MARAŞ KATLİAMINI PROTESTO EDEN ÖĞRETMENLERİN AÇIĞA ALINMASINA KARŞI TEPKİLER BÜYÜYOR.

MALATYA (Ali Öztürk)

Malatya'da . K.Maraş artırılmak protesto eden öğretmenlerin açığa alınmasına karşı tepkiler büyüyor. Öğretmenlerinin görevlerine iade edilmesini isteyen liseli öğrenciler, 26 Aralık'tan bu yana süresiz boykot kararını uyguluyorlar.

Geçtiğimiz günlerde, K.Maraş katliamanın yıldönümünde yapılan protesto eylemlerine katıldıkları gerekçesiyle 8 'i müdür yardımcısı olmak üzere, 13 öğretmen açığa alınmıştı. Bunun üzerine Turan Emeksiz, Gazi, Yeşiltepe ve Ticaret Lisesi öğrencileri öğretmenleri yeniden göreve dönünceye kadar derslere girmeyeceklerini açıklamışlardı.

BESİCİLERİN İDDIASI:

Et fiyatları hızla artacak

ADANA (A.A)

Adana'da, Besiciler Derneği Başkanı Durdu Toprak, yem fiyatlarının her geçen gün arttığını, buna karşın, kesimlik hayvan fiyatlarının da artacağını, bu artışın ise ete yansıyacağını belirtti. Toprak, Adana'da bir süre önce 180 lira olan et fiyatlarının Mart ayına kadar 200 liranın üzerine çıkacağı görüşünü savundu.

Öte yandan besicilerin sorunlarını dile getiren Toprak şunları ileri sürdü: "Her yıl besicilere verilmesi gereken devlet kredileri konusunda üyelerimiz karşısına bir çok problemler çıkarılmakta, bunları yetkililere defalarca ilettik. Yine de çözüm bulunamadı. Yem fiyatlarındaki istikrarsızlık hem besiciyi, hem üreticiyi zor duruma düşürmektedir."

YAKLAŞIM

TİSK ve 'Üretime Saygı'

Yılmaz DOĞAN

Son yıllarda giderek yoğunlaşan ekonomik bunalım, özellikle üretim ve tüketim alanlarında bütün açıklığı ile ortaya çıkmıştır. Üretim alanında program hedeflerindeki üretim gerçekleşme oranları, planlı dönemin en düşük oranlarını gösterirken, kişi başına GSMH(Gayrı Safi Milli Hasıla) artış hızı da ilk kez sıfır olmuştur. Üretim alanında gerek kapasite kullanım oranları gerekse de istihdam oranları en düşük düzeylerde olmuştur. Gerek üretim araçları gerekse de işgücü kullanımında gözlenen bu durum sonucunda, Türkiye kapitalizminde üretim ilişkilerinin yeniden üretimi had safhalara ulaşan üretim tıkanıkları ve daralmaları yatırımlarda meydana gelen durmalarla birlikte, işverenler açısından, 1980 ve sonrası için karanlık bir tablo çizmektedir. Üretimde meydana gelen ve 1980'de devam etmesi gereken bu daralmalar özellikle sermaye çevrelerinde önemli tartışmalara yol açmaktadır. Örneğin TİSK (Türkiye İşveren Sendikaları Konfederasyonu) yayın organı olan "İşveren" dergisi, bu çerçevede, "Üretime Saygı" başlıklı bir yazı ile bu soruna eğilmekte ve işçi ve işveren kesimlerinde (özellikle kamu kuruluşlarında işveren konumunda olanlarda) "üretime saygının" en temel asgari müşterek olduğunu vurgulamaktadır.

"Üretime saygı" ve "üretimin sürekliliği", kapitalizmin mantığı gereği olan ve bu bağlamda da burjuva ideolojisinin ayrılmaz bir ögesidir. Bu konunun özel olarak var olan ekonomik bunalım koşullarında güncellik kazanması ise, bunalımdan çıkış için gerekli bir önkoşul olmasından kaynaklanmaktadır. Öte yandan, işçi sınıfının sendikal mücadelesinde, işçilerin üretim sürecinde en önemli öge olduğu düşüncesini ön plana alan bakış açısı ise "ekonomizm" dir. İşte TİSK, özellikle işçi kesiminin üretime saygılı olmasının önemini ve gerekliliğini vurgulayan yazıları ile sendikal mücadeleyi buzaaflı noktasından vurmak istemektedir. TİSK, bugün, "Türkiye ekonomisinin esas meselesi yatırımı, üretimi, istihdamı ve ihracatı artırmaktır." derken, "yasal grevler ile yasal-olmayan üretim yavaşlamalarının, direnişlerin" neden olduğu iş günü ve üretim kaybını "sosyal felaket" olarak nitelemekte ve "üretime saygı" paravanası altında bu meselelere çözüm önerisi olarak da, ekonominin ödeme gücünü aşmayan bir ücret politikasını, ekonomi tarafından taşınabilir bir kıdem tazminatı düzenlemesini (kıdem tazminatı fonu) işçi sendikalarının mali denetim altına alınmasını ve sendikal aidatlara ilişkin "check-off" sisteminin kaldırılmasını, işçi sağlığı ve iş güvenliği teftişlerinin kısıtlı uygulamalardan kurtarılmasını önermektedir. TİSK bu sorunlara karşı işverenlerin tepkilerini son derece cılız bulmakta ve işverenlik bilincinin güçlü bir tepki göstermeyi gerekli kıldığını işverenlere hatırlatmaktadır. DİSK'e göre "reaksiyonu göstermeye hem hakkı hem de görevi olan ilk merci" işverenlerdir ve bu "haklarına tecavüz vuku bulmuştur, bunun savunmasını yapmak" işverenlere düşmektedir.

İşte Türkiye'de bağımlı ve çarpık kapitalizmin içinde bulunduğu ekonomik bunalımın tüm maliyetini emeği ile geçinenler yüklenirken, bu yetmezmiş gibi, sermaye çevreleri kendi sınıf bilinçlerini gerektirdiği bir tepkinin çok daha etkin bir biçimde gündeme gelmesini önermektedirler. Görülüyor ki, yaşanan bunalım ve bunalımdan çıkış yolları olan, döviz darboğazı ve üretim tıkanıklarının aşılması, üretim ve ihracatın artırılması ekonomik-teknik değil; tersine ekonomik, politik ve ideolojik boyutları olan olaylardır. İşçi sınıfının tüm kazanılmış haklarını gaspetmeyi amaçlayan, DGM ve devlet terörünü artıran yasalarla takviye edilen ve toplumun tüm olanaklarını tekellerin hizmetine sunan bir çıkış yolu izlemeye çalışılmaktadır. Kısacası, bu çıkış yolunu çalışan kesimler içinde tehditkar ve / veya ikna yöntemleri ile rasyonalize etmeye yönelik her türlü önleme karşı dikkat edilmesi gereken bir dönem yaşanmaktadır.

Karakollarda yasa dışı uygulamalar, yeni hükümetle birlikte hızlandı

Kuşadası'nda polisin işkence yaptığı saptandı

T.C.
Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı
Kuşadası Hükümet Tabibliği

Kayıt No: Hastanın adı, soyadı Muayene tarihi

Prot:No
5044

GEÇİCİ RAPOR

28.12.1979 günü saat 16.50 de Hasan oğlu 1962 doğumlu Baki Uzunkaya'nın yapılan muayenesinde sol ayağının üst ve yan yüzünde ekimotik sahalar saptanmış olup.Ayak tabanında darbe izlerine ve ödem'e rastlanmamıştır. Ayağın üst yüzündeki ekimozun nedeni anlaşılamamıştır.Kesin raporunun verilmesi için Söke Devlet Hastanesine sevki uygundur.Bedeninin diğer yerlerinde darp ve cebir arazlarına rastlanılmamış olup hayati tehlike olmadığını bildirir geçici rapordur.

Dr. İsmail Akalın
Hükümet Tabibi
İmza ve Mühür

aslı gibidir
Katip 66

● İKİ DEVRİMCİ, KENDİLERİNE, İŞKENCE YAPILARAK, KUŞADASI ÜGD BİNASINA PATLAYICI MADDE ATILMASI OLAYININ KABUL ETTİRİLMEK İSTENDİĞİNİ AÇIKLADI.

SÖKE (Erol Gültekin)

Kuşadası'nda polisin devrimci görüşlere sahip kişilere karakollarda işkence yaptığı, bu tür uygulamaların yeni MC iktidarıyle birlikte yoğunlaştığı bildirildi.

Geçtiğimiz 26 aralık 1979 günü gözaltına alınarak iki gün karakolda tutulan Baki Uzunkaya adlı sol görüşlü kişinin ilçe savcısına başvurarak kendisine yapılan işkencenin doktor raporuyla saptanmasını istediği, bunun üzerine gönderildiği Kuşadası Hükümet Tabipliğince "sol ayağının üst ve yan yüzünde ekimotik sahaların saptandığı" öğrenildi.

Bir süre önce Kuşadası ÜGD Şubesine atılan patlayıcı madde neden gösterilerek gözaltına alınan Baki Uzunkaya ve soyadı saptanamayan Namık adlı devrimci kişiler, karakolda tutuldukları iki gün sürece kendilerine işkence ile ÜGD lokaline patlayıcı madde atılması olayının kabul ettirilmeye çalışıldığını, üzerlerine yıkılmak istenen suçu kabul etmeyince de sürekli dövüldüklerini açıkladılar.

Serbest bırakıldıktan sonra savcılıkça Kuşadası Hükümet tabibliğine gönderilen Baki Uzunkaya'ya Hükümet Tabibi Dr. İsmail Akalın imzasıyla verilen 28.12.1980 gün ve 5044 sayılı raporda, "Baki Uzunkaya'nın yapılan muayenesinde sol ayağının üst ve yan yüzünde ekimotik sahalar saptanmış olup, ayak tabanlarında darbe izlerine ve ödeme rastlanmamıştır" görüşüne yer verildi. Daha sonra kesin raporunun verilmesi için Söke Devlet Hastanesine sevki uygun görülen Baki Uzunkaya'ya hastane nöbetçi doktorluğunca reçete yazıldığı, kesin raporun ise daha sonra verileceğinin bildirildiği öğrenildi. O güne kadar darbe izlerinin kaybolabileceğini belirten Baki Uzunkaya hastane nöbetçi hekiminin bu davranışı ile polisin uyguladığı işkenceye yardımcı olduğunu öne sürdü.

Eskişehir Valisi, Danıştay kararına uymuyor

Engin Bayrı (ESKİŞEHİR)

Yeni İktidar tarafından Eskişehir Milli Eğitim Müdürlüğüne atanan ve aşırı sağcı olduğu bildirilen Muammer Salt'ın Danıştay'ın yürütmeyi durdurma kararına rağmen müdürlük görevine devam ettiği bildirildi. Eskişehir valiliğinin de Danıştay kararına uymadığı saptandı.

Daha önce Eskişehir Milli Eğitim Müdürü olan ve yeni iktidar tarafından görevinden alınan Mustafa Tepecik Danıştay'a başvurarak yürütmeyi durdurma kararı aldı. Yerine atanan Muammer Salt'ın ataması da iptal edildi.

Ancak Eskişehir Valisi Naim Cömertoğlu Danıştay kararına uymadığı gibi söz konusu kararı da kamuoyundan saklıyor.

Onlarca demokrat, ilerici yurtsever ve devrimci öğretmeni bir anda açığa alan Muammer Salt, Milli Eğitim Müdür Yardımcılarının da imza yetkilerini ellerinden alarak, görevleri dışında okullarda demirbaş sayımı yapmakla görevlendirdiği bildirildi.

GÜNÜN GÖZLEMİ

CHP'ye rağmen CHP gerçeği

Demirtaş CEYHUN

Hazreti İsa'nın çarmıha gerilişi -ama çarmıha gerilişi-, bence, insanlık tarihinin ibret alınacak en önemli trajik olayıdır.

Biliyorsunuz, Hazreti İsa, doğrudan egemen güçlerle bir çatışmaya girmemiştir. Hazreti Muhammed gibi bir devlet kurmaya filan da kalkışmamıştır. Tam karşıtı... Marks'ın deyimiyle "korkak olmayı, kendini aşağı görmeyi, kendini alçaltmayı, boyun eğmeği, düşkünlüğü" öğütleyen bir din kurmuştur. Ama gene de egemen güçler çarmıha germişlerdir İsa'yı. Niçin?

Çünkü, İsa, gerçekten egemen sınıflar açısından son derece büyük bir suç işlemiştir. İnsanlara "yarın umudu" vermiştir. Metafizik bir nitelikte de olsa, 'cennet-cehennem' gibi bir takım safsatalarla da olsa, ezilen yığınlara yarın umudu vermiştir. Ve bu büyük suçundan dolayı da çarmıha gerilmiştir. Dikkat edilsin, öldürülmemiştir, çarmıha gerilmiştir. Yani ölüme terkedilmiştir ve yavaş yavaş ölmüştür İsa, yarın umuduyla mutlu kılmağa, yüreklendirmeğe çalıştığı emekçi yığınların gözlerinin önünde. İbret olsun diye...

Ne garip... Bülent Ecevit'in yorgun, tedirgin, kuşkulu, hüzünlü yüzünü gördükçe TV ekranlarında, bilinmez bir çağrışımla hemen İsa'yı anımsıyorum. Çarmıha gerilmeyi bekleyen o şaşkın, olan biteni tam kavrayamamış çocuk gözleri ağladı ağlayacakmış gibi kadınsı yüzü beliriveriyor gözlerimin önünde. Rönesans ressamları İsa'nın "Veda Yemeğindeki " hüzünlü havayı bolca konu edinmişler de, her nedense çarmıha gerilmeyi beklerkenki şaşkınlığını es geçmişler.

Gerçekten Bülent Ecevit de, tıpkı İsa gibi, "bir yanağına tokat vurana öteki yanağını da uzat" eslekliği içinde, önünü ardını düşünmeden, bilmeden, nasıl gerçekleştirileceği konusunda en küçük tasarımı olmadan, tutmuş kitlelere "yarın umudu" vermişti. Ama, kapitalizm, İsa'vari dahi olsa, bir "yarın umudu"nun yaygınlaşmasına izin verir mi hiç? "Güzel olan yarın değildir, dündür" ilkesini bütün insanlığa, gerektiğinde zorbalıkla benimsetmek isteyen kapitalizm, bu basit "umudu" da, silindir gibi ezdi geçti.

1980'e girerken zemheri ayazında açıkta kalmış gibi bütün ulusca tir tir titrememiz, bana kalırsa ne kömür yokluğundan, ne gaz, benzin yokluğundan, ne şundan, ne bundandır. Umutsuzluktandır. Herkesin en büyük endişesi bu; yarın n'olacak?

Açıkcası, daha düne kadar milyonların umudu olan CHP, bugün kendisi için bile umut değil. Sayın Ecevit, sözcüğün tam anlamıyla çarmıhının dibine diz çökmüş bir İsa umutsuzluğu içinde.

Oysa, bugünkü koşullar altında yakın yarınla ilgili tek umudumuz gene CHP. Bu nedenle, CHP'ye rağmen CHP gerçeğini galiba gene biz anlatmak zorundayız CHP'lilere.

Bir mümin eslekliği içinde, kadere boyun eğip, tevekkülle, gerilmek üzere, bile bile çarmıha gitmek, bir özveri filan değil çünkü. Bir yanağına tokat atana öteki yanağını da uzatmanın, gerçekte enayilikten başka bir şey olmadığı, nerdeyse iki bin yıldır öylesine iyi biliniyor ki:..

Bilmem ki, böyle .ikidir iktidarı bırakıp kaçıverme akıllarını kimler veriyor Sayın Ecevit'e... Üstelik, iktidara bir daha gelmekten korkarmış gibi de, bir ürkeklik içinde. Sanırım, yarın umudunu iyice yok eden temel etkenlerden biri de bu.

Burjuvazi sözcüğünü Türkçeye "Kentsoylu" diye çevirdik. Küçük burjuva kavramını da, kendi toplumsal yapımız içinde, "Soysuzkentli" diye çevirmek daha yerinde olurmuş gibi geliyor bana. Çünkü, CHP, klasik anlamıyla (Batılı anlamıyla) bir kentsoylu partisi değil. Olsa olsa "soysuzkentli" partisi. Bu nedenle de, kendine güvensiz, korkak, çekingen, bir türlü kurumlaşamıyor. "Devlet kurmuş bir partiyiz" diyorlar ya, galiba laf ola... Üyesinden Genel Başkanına kadar hepsi de eleştiriden dehşetli korkuyor. İlginçtir, sağdan gelen eleştiriye karşı bunca çekingen davrandıkları halde, soldan gelen küçücük bir eleştiri karşısında da hemen canavar kesiliyorlar.

CHP'nin bir benzeri daha bulunsun dünyada, sanmam. Örneğin , şu an en zengin parti içi muhalefete sahip parti, CHP. Ama, bu parti içi muhalefetin, kurultaylarda olsun bir eleştiri veya özeleştiriye giriştiği de bugüne dek görülmüş değil. İktidara sahip çıkmasını beklediğimiz sırada, sayın baylar birkaç tüzük maddesi üstüne kıyametleri kopardılar. Tozdan dumandan göz gözü görmüyor.

Evet evet... Bugünkü koşullardaki CHP gerçeğini, CHP'ye rağmen CHP'lilere gene biz anlatacağız. Önce eleştiriye alıştıracağız, sonra da parti kavramıyla iktidar kavramının bir bütün olduğunu zorla anımsatacağız, onlara.

Emperyalizmin, artık Hazreti İsa'ya bile tahammülünün olmadığını bir iyice bellemek gerek. CHP deneyinden çıkarmamız gereken ilk ders bu. Uyanın artık Sayın CHP'liler!...

Her şey oldu bittiye getiriliyor

ANKARA (DEMOKRAT)

Başkent Ankara'da silahlı kuvvetlerin Cumhurbaşkanına sundukları "uyarı mektubu"nun yarattığı siyasal gerginlik, mektubun adresi bulamaması üzerine —geçici— yumuşamaya dönüşürken "önlem paketi" adı altında Meclis'e sunulan baskı yasaları oldu—bittiye getirilerek yasalaşmaya başladı.

Önceki gün Meclis'te kabul edilen tasarı maddesi Senato'dan geçtikten sonra Pol—Der ve benzeri polis örgütleri feshedilmiş olacak ve polislerin hertürlü örgütlenme hakları ellerinden alınmış olacak.

Toplumsal muhalefetin önemli bir bölümünü oluşturan demokratik kitle örgütlerinin kapatılmasını veya çalışamaz duruma getirilmesini amaçlayan önlemler paketinin AP, MHP, MSP ve bazı CHP'lilerin oylarıyla meclisten geçmesi başkent'te "herşeyin oldu—bittiye getirilmek istenmesi" şeklinde yorumlanıyor.

CHP GENEL YÖNETİM KURULU "UYARI MEKTUBU HÜKÜMETE VERİLDİ"

Öte yandan CHP Genel Yönetim Kurulu, Türk Silahlı Kuvvetlerinin Cumhurbaşkanı aracılığı ile açıkladığı uyarı mektubunun hedefini saptadı ve mektubun hükümete verildiği kanısına vardı.

CHP Genel Başkanı Bülent Ecevit'in başkanlığında önceki gün TBMM'de toplanan CHP Genel Yönetim Kurulu çalışmalarını aynı gün geç saatlerde tamamladı. CHP Genel Yönetim Kurulu'nda Genel Başkan Bülent Ecevit kısa bir konuşma yaparak, uyarı mektubunun görüşüleceğini belirtti.

Genel Yönetim Kurulu'nda uyarı mektubunun her satırının yorumu yapıldı ve Bakanlar Kurulu toplantısından sonra Demirel'in açıklaması da incelendi. Demirel, Bakanlar Kurulu'nun önceki günkü toplantısından sonra, "Uyarı mektubunu önce Bakanlar Kurulunda ele alacağız. Daha sonra TBMM Ortak Grubu ile Genel İdare Kurulunda da görüştükten sonra Bakanlar Kurulu'nda mektubu yeniden müzakere edeceğiz" şeklinde konuşmuştu.

CHP Genel Yönetim Kurulu, Demirel'in bu kısa açıklaması ile uyarı mektubunu daha sonra birlikte aldı ve özetle şu sonuçlara vardı:

"1. Şayet, bu mektubun hedefi CHP olsaydı, bu mektup iki ay önce verilirdi.

2. Demirel'in konuyu tüm yetkili organlarında görüşmesi, hedefin bugünkü hükümet olduğunu açıkça göstermektedir.

3. Uyarı mektubunda, sözü edilen muhalefet CHP olmaz. Çünkü CHP, haftalardır, iktidar partisine çağrıda bulunmakta ve yardımcı olacağını ilan etmektedir.

4. Mektupta sözü edilen öteki hususlar iyi incelendiğinde, hedefin tamamen örtülü MC olduğu anlasılmaktadır"

CHP Genel Yönetim Kurulu, bu görüşleri saptadıktan sonra, bundan sonraki stratejisini de belirledi. CHP bugüne değin olduğu gibi, bundan böyle de olumlu muhalefetini sürdürecek ve iktidara yardımcı olacak.

Öte yandan, CHP Genel Yönetim Kurulu'nda bazı üyeler, hiç değilse, hayat pahalılığı, ve yoklar üzerinde muhalefet yapılmasını önerdiler. Ancak, CHP Genel Başkanı Bülent Ecevit'in

"Şu anda bu tür bir muhalefet bizi yıpratır. Türkiye'nin daha önemli sorunları var. Bir süre daha beklemekte yarar görüyorum" dediği öğrenildi. Bunun üzerine CHP Genel Yönetim Kurulu'nda bu konunun ilerde görüşülmesi kararlaştırıldı.

Oğuz Aygün, komutanların mektubunun muhatabının AP olamayacağını savunarak, "Neden Milli Güvenlik Kurulu'nda bu konular konuşulmadı. ,Bunun cevabını biz veremeyiz" şeklinde konuştu.

AP Grup Başkan Vekili Aygün, özetle şunları söyledi:

AYGÜN: MEKTUBUN MUHATABI AP DEĞİLDİR

AP Ortak Grubu'nun dünkü toplantısında bir sunuş konuşması yapan Oğuz Aygün, "Mesele çok ciddidir. Bu ciddi tabloyu bir kere de Türk Silahlı Kuvvetleri dile getirmiştir." dedi.

"Mesele çok ciddidir. Şekil üzerinde bir münakaşaya girmek istemiyorum. Şekil eksik, yanlış olabilir, ama, memleketin içinde bulunduğu bir ciddi durumu ortaya koymaktadır. Muhtıranın muhatabı AP değildir. Dercedilen suçlar içinde fail biz değiliz. Ama, bize düşen görevler vardır. Grubumuz meseleleri bu noktada değerlendirmeli ve bu kapsamda görüşmelidir. Türk Silahlı Kuvvetleri kumandanları hiç bir ard düşüncenin ve menfi düşüncenin içinde değildir. Türkiye'ye gelecek, bir felaket basta siyasi partilerimize olduğu kadar, orduyu da etkiler. Şikayetçi olunan tablonun ortaya konmuş olmasını yadırgamamak lazımdır. Muhtıra, meselenin ciddiyetini bir kere daha vurgulamaktadır."

Aygün, bir aylık dönemde yapılan atamaların eleştirilemeyeceğini atamaların 22 aylık CHP dönemi ile birlikte değerlendirilirse kendi etkilerinin 23 parçanın ancak biri kadar olduğunu iddia etti.

Grupta, Aygün'den sonra Faik Türün ile Ahmet Buldanlı ve 16 AP'li parlamenter söz aldı.

Baştürk "Demokrasi geleneğinde Muhtıraların yeri yoktur"

DİSK Genel Başkanı Abdullah Baştürk, Genel Kurmay Başkanı ve Kuvvet Komutanlarının Cumhurbaşkanı'na verdikleri ve tüm Anayasal kuruluşları özellikle de siyasi partileri muhatap alan mektupa ilişkin olarak, ülkemizde sık sık rastlanan muhtıraların demokrasi geleneğinde yeri olmadığını ifade etti. Baştürk, mektupta yer alan demokratik hak ve özgürlükleri daha da kısıtlayacak olan yasa çalışmalarının hızlandırılması isteğinin,mektubun bir hedefinin de işçi ve emekçi kitleleri ve onların örgütleri olduğunu açığa vurduğunu söyledi.

DİSK Yürütme Kurulu'nun son durum üzerindeki değerlendirmesinden sonra kamuoyuna duyurmak üzere görüşlerini maddeler halinde saptadıklarını belirten Baştürk, şunları söyledi:

"Mektupta konuları bakımından açık seçik olarak muhatap olarak belirlenen siyasi partiler mektubun muhatabı olmadıklarını ülkenin içinde olduğu durumdan kendilerinin sorumlu olamıyacağını öne sürmektedirler. Oysa ülkemizi bu hale getirenler, Atatürk'ün tam bağımsızlık ilkesine sırt çevirenler, ülkemizi ekonomik politik ve askeri alanlarda emperyalizme bağımlı kılanlar, yıllardır sömürücü egemen sınıfların çıkarları doğrultusunda hükümet edip, politika izleyenlerdir , yani kendileridir.

Mektupta yer alan demokratik hak ve özgürlükleri daha da kısıtlayacak olan yasa çalışmalarının hızlandırılması isteği mektubun bir hedefinin de işçi ve emekçi kitleleri ile onların örgütleri olduğu gerçeğini ortaya koymaktadır.

Mektup görünüşte siyasi partileri hedefler olmasına rağmen sonuç olarak işçi ve emekçi kitlelerin özgürlüklerini hedeflemektedir.

Anarşi terör ve bölücülüğü önlemek gerekçesiyle ve demokrasiyi kurtarmak adına demokratik hak ve özgürlükler yok edilemez. Düşünce ve inançlar baskı vasalarının ağırlaştırılması ile ortadan kaldırılamaz. Bugünkü bunalımdan hiç bir biçimde sorumlu olmayan Türk işçi sınıfının ve tüm emekçi halkımızın bu bunalımdan çıkış için ekonomik ve demokratik haklarından vereceği ödün yoktur.

arasında önemli yeri ve sorumluluğu olan DİSK, ulusal bağımsızlığımızın sağlanması, demokratik hak ve özgürlüklerin korunup geliştirilmesi mücadelesini tüm ulusal bağımsızlıktan ve demokrasiden yana güçlerle birlikte sonuna kadar sürdürmeye kararlıdır.

AFGANİSTAN DOSYASI

Feodalizmin çözülemediği bir ülke: AFGANİSTAN

(1) — DIŞ HABERLER SERVİSİ

- *AFGANİSTAN'DA FEODALİZM, YERLEŞİK AŞİRETLER ARASINDA TAM ANLAMIYLA EGEMEN DURUMDA.*
- *1978 NİSAN'INDA TARAKİ, İKTİDARI BİR DARBE SONUCUNDA ELE GEÇİRDİ.*

Afganistan Asya'da , kuzeyi Sovyetler Birliği, batısı İran, doğu ve güneyi Pakistan'la sınırlı 650.000 km karelik bir yüzölçümü olan bir ülke. Afganistan, büyük bir geçit yolu üzerinde bulunduğundan yüzyıllarca çeşitli işgaller yaşamıştır. O kadar ki, yüzyıllarca bu ülke kadar çeşitli devletlerin egemenliği altında bulunan bir başka yer olmamıştır denilebilir.

Afganistan'ın başkenti, ülkenin kuzey doğusunda bulunan Kabil'dir. Afganistan'da Peştu, Acem, Hint ve Türk asıllı çeşitli aşiretler yaşamaktadır. Pathan Aşireti nüfusun % 40'ını oluşturmaktadır. "Dünyanın damı" denilen bu çok yoksul ülke, ancak son yüzyılda, Emanullah Han yönetiminde bir devlet kurulduktan sonra, gelişmeye başladı. Ancak, ülkede bulunan ilkel birikimler (aşiret ve klanlar) temizlenemedi. Feodalizm bile tam olarak gelişemedi. Örneğin, son yüzyılda "kapitalizmin gelişmesi" olarak gösterilebilecek tek örnek, Kabil kentinde bulunan 5 fabrikadır. Bunlar, ayakkabı , ağaç sanayi ,meşrubat ve tekstil gibi tüketim ekonomisine yönelik çok zayıf bir üretim yapmaktadır.

Ülke nüfusunun % 90'ı kabile üyelerinden ve toprak serflerinden oluşmaktadır. Afganistan'da feodalizm ilkel aşiret toplulukları içinde gelişmiştir. Toprak ağaları aynı zamanda kendi serfleri üzerinde dinsel lider olarak ekonomi-dışı bir zor uygulamaktadır. Bu durum yoksul köylülerin toprak ağalarına karşı ayaklanmalarını engelleyen bir unsurdur. Ülkede ekilebilir topraklar, tüm toprakların % 10'udur. Bu toprakların % 80'i de, ağaların denetimindedir. Kişi başına düşen ulusal gelir yılda 100 dolar (5000 TL)'dir. Ülkede, köylüler ve kabile üyelerinden sonra en kalabalık sınıf, esnaf ,zanaatkar bürokrat ve askerlerin oluşturduğu orta sınıftır.

Pakistan sınırında yaşayan Beluciler Pakistan için büyük bir sorun yaratmaktadır. Çünkü Beluciler Pakistan'da da yaşamaktadırlar. Pakistan, öteden beri, Belucilerin özerklik istemesinden korkmaktadır. Bu nedenle ,1979 darbesinden beri, Afganistan'ın yeni rejimine karşı isyancı gerillaları desteklemektedir.

AFGANİSTAN'IN TARİHSEL GELİŞİMİ

Afganistan yüzyıllarca, çeşitli feodal devletlerin gelip-geçici işgallerini yaşadı. 19. yüzyılda İngiliz emperyalizmi, Hindistan'ı tam denetimi altına aldıktan sonra Afganistan'a da elini uzattı. 1839'da Şah Süca ile anlaşarak ülkeye girdiler.

1838- 1842, 1878 1881 ve 1919 yıllarında Afganistan halkı İngiliz emperyalizmine karşı savaşlar vermişti. 1919-dan sonra Genç Afganlar hareketinin iktidara getirdiği Kral Emanullah zamanında Han'lık Samindar'lık (toprak sahipleri) vakıflar yasaklandı. Kadınların eşitliği ve tek eşli evlilik yasallaştırıldı. Ülkenin ticaretini koruyucu önlemler alındı. Okuma zorunluğu kondu.

Ancak, yukarıdan aşağıya yapılmış bu reform hareketi halk tarafından pek desteklenmedi. Üstelik halkın yaşam düzeyini düşüren bazı hatalar da yapılmıştı. Bu da, İngiliz emperyalizminin 15 Ekim 1929'da Nadir Şah'ı iktidara getirmesini kolaylaştırdı. 1933'te Zahir Şah, Nadir Şah'ı devirdi.

1946-1952 yıllarında "Viş Salnar" (Uyanmış Genç İnsanlar) hareketi, parlamento içi muhalefetle birleşmişti. Vatan ve Argar adlı radikal gazeteler muhalif yazılar yayınlıyorlardı. Zahir Şah, tutuklama, parlamentoyu feshetme ve gazeteleri yasaklama gibi yöntemlerle bu muhalefeti sindirdi. 1960'larda Viş Salnar hareketini Demokratik Halk Partisi, İlerici Demokratlar (Sosyal Demokratlar) ,Afgan Millet Partisi (aşırı milliyetçiler) oluşturuyordu. Bu yıllarda hareket önemli başarılar elde etti.

1 Ocak 1965'te Afganistan Demokratik Halk Partisi kuruldu.

1968-1969 yıllarında ADHP'nin politik faaliyetleri arttı. Buna karşılık hükümetin. baskı ve şiddeti yoğunlaşmıştı.

1973 yılında ordunun ilerici görünümlü kanadı bir darbe yaptı. Afganistan Cumhuriyet oldu. İlk günlerde Afganistan Cumhuriyetini yöneten darbecilerden oluşmuş Merkez Komitesiydi. Ancak bu komitede görev alan sivillerden Devlet Başkanı Muhammed Davud Han, Savunma Bakanı Rasuli, Maliye Bakanı Abdullah ve İçişleri Bakanı Abdülkadir İlah'ın desteğiyle ADHP'ye bağlı subayların etkinliğini kırmaya başladı.

17 Nisan 1978 tarihinde ADHP Merkez Komitesi üyesi Mir Ekber Haybar'ın katledilmesi ADHP tarafından büyük bir tepkiyle karşılandı.

27 Nisan'da ADHP iktidarı ele geçirdi.

TARAKİ'NİN İKTİDARA GELİŞİ

27 Nisan 1978'te Davut Han devrildi.

Ardından yeni rejimi kabul etmediği için 23 Nisan'da öldürüldü. İktidarı ele geçiren ordunun en yüksek rütbeli subayı General Abdülkadir, radyodan bir açıklama yaparak" yeni kurulan Devrim Konseyi'nin tüm ülkeye hakim olduğunu ve sokağa çıkma yasağının konulduğunu" duyurdu.

Kabil Radyosu'nun bildirdiğine göre, yeni yönetim "emperyalizme ve despotizme karşı olacağını, ülkede gerçek anlamda demokratik ve özgür bir yönetimin kurulacağını açıkladı. Ayrıca, ülke halkının % 99'u Müslüman olduğundan, iç politikanın İslam ilkelerine bağlı olacağı belirtildi. Yen iktidar, yaptığı açıklamada dış politika ilkelerini şöyle sıraladı:

Demokratik bağımsızlık , tam bağlantısızlık tüm ülkelerle dostça ilişkiler, barışçı bir siyaset ve Birleşmiş Milletlere saygı.

30 Nisan'da Nur Muhammed Taraki, "Devrim Konseyi" tarafından Cumhurbaşkanlığına, Başbakanlığa ve Devrim Konseyi Başkanlığı'na seçildi. Ordunun önderi General Abdülkadir Savunma Bakanı oldu.

Devrim Konseyi, sivillerden oluşan bir hükümet kurdu. Bu hükümette, ADHP'nin iki kanadı, "Sancak ve Halk" hiziplerinin temsilcileri bulunmaktaydı. Yalnız , Davut Han taraftarlarıyla yeni rejim taraftarları arasında yer yer çarpışmalar sürüyordu. Kabil sokaklarında cesetler görülmekteydi.

Yeni rejim ilk kez, 2 Mayıs'ta SSCB tarafından tanındı. ABD ise yeni rejimi tanımak için on gün bekledi.

YARIN: TARAKİ DÖNEMİNDE YAPILAN REFORMLAR VE MUHALEFET GÜÇLERİ.

Afganistan'da nüfusun büyük bölümünü savaşçı gelenekleri olan Pathanlar (Puştular) oluşturuyor.

AFGANİSTAN'DAKİ DARBELERİ GERÇEKLEŞTİRENLER KİMLERDİR?

TERAKİ'Yİ DEVİREN HAFIZULLAH AMİN

50 yaşlarında, orta sınıflardan çıkma, eski bir lise öğretmeni olan Hafızullah Amin, Afgan Demokrat Halk Partisinin "Halk"bizden ve eski lider Teraki'nin en yakın arkadaşlarındandı. Taraki rejimi sırasında, Amin Başbakan Yardımcısı ve Dışişleri Bakanı oldu. Ancak, Taraki ile arasındaki iyi ilişkiler giderek bozuldu. Teraki, ülkedeki isyan hareketleri konusunda tek sorumlu kişinin kendisi olduğunu bildirdi. Taraki Moskova'ya yaptığı bir resmi ziyaretten dönüşünde, Amin tarafından devrildi. Amin Devlet Başkanı oldu. Taraki için de şunu söyledi: "yalnızca halk üzerinde baskı uygulayanlar ezildi."

Ancak, Amin'de ülkesindeki isyan girişimlerini önleyemedi. Bir süre sonra tüm siyasal tutukluların serbest bırakılacağı ve bir Anayasa hazırlanacağı yolunda sözler verdi.

Ancak, son olarak Amin de iktidardan uzaklaştırdığı "Sancak" hizbinin lideri Babrak Karmel tarafından düşürüldü. Yeni rejim, Amin'i bir faşist, bir ABD ajanı olarak ilan etti. Amin ailesi (kardeşi ve yeğeni) ile birlikte idam edildi.

AMİN'İ DEVİREN BABRAK KARMAL

Yeni Afganistan Devlet Başkanı Babrak Karmal, 50 yaşında, aristokrat kökenli bir aydın. Ailesinin eski kral ailesiyle akrabalığı var, ancak, öteden beri Karmal, Sovyetler Birliği'ne bağlılığıyla tanınan bir Afgan Halk Demokrat Partisi üyesi. Karmal'ın babası eski bir askeri vali olduğu için, Karmal iyi bir öğrenim yapma olanağı bulmuş. Kendisi, Afganistan'da sayısı çok az olan avukatlardan biri. Daha sonra, 1965 yılına dek, Plâncılık Bakanlığında görev yaptı. 1965'ten sonra politika hayatına atılarak Parlamentoya girdi. Afganistan Demokrat Halk Partisi'nin iki hizbinden biri olan "Sancak" hizbinin lideri olarak tanındı. Diğer hizip olan "Halk"ın liderleri ise, Taraki ile Amin idi. 1973'te iki hizip ideolojik nedenlerle ayrıldı.

Karmal, 1973'te ülkesinin en büyük gösterisini yönetti. Bu protesto gösterisi, Afgan monarşisinin Dışişleri Bakanı Davut'un İran'la imzaladığı ve iki ülkeden de geçen Hemanud Nehrinin ikiye bölünmesini öngören anlaşmaya karşı düzenlenmişti. Ancak Karmal'ın politik faaliyetleri, 1973 sonunda, Parlamentonun feshedilmesiyle bir süre için son buldu.

Nisan devriminden sonra (Taraki'yi iktidara getiren darbe) Karmal, devlet hiyerarşisi içinde ikinci çapta bir rol üstlendi. Ancak, Amin'le arasındaki sürtüşme, Karmal'ın bu görevlerine son verilmesine yolaçtı. Karmal, Prag Büyükelçiliği'ne atandı. Yalnızca Karmal değil, "Sancak" hizbinin diğer üyeleri de, Taraki zamanında diplomatik görevlerle Afganistan'dan uzaklaştırılmıştı. Eylül ayında, bu diplomatların görevden alındığı açıklandı. Karmal, komplo hazırlamakla suçlandı ve ülkesine dönmeyi reddederek Çekoslovakya'da siyasi sürgün olarak kaldı. Karmal'ın son darbeden sonra Sovyet birlikleriyle birlikte, ülkesine döndüğü söyleniyor.

Afganistan olaylarının gerisinde yatanlar

Afganistan'da olanlar son Karmal darbesinden ve Sovyetler Birliği'nin bu ülkeye askeri birliklerini yollamasından sonra, tüm dünyada yankılar uyandırdı. Kimi siyasi hareketler ve yayın organları olayın önemini kavrayamadan TASS Ajansı'nın haberlerini kendi yorumlarına malzeme olarak kullanırken Çin eğilimli kimi siyasi hareketler ve yayın organları da Afganistan'daki feodal kökenli gerici muhalefete arka çıkıyorlar. Birilerine göre "kendi kaderini belirleme" hakkı diye bir şey yok ve sanki, Afganistan olayı, gerçek anlamda kitlelerin hareketi ve talepleri doğrultusunda bir devrim, ötekiler ise Sovyetler'e karşı şeytanı bile desteklemeğe hazır. Öte yandan gerici ABD yanlısı burjuva basını tüm dünyada bu olayı kullanarak, yalnızca Sovyetler Birliği'ne karşı NATO ve ABD çıkarlarını koruyucu bir kampanya açmakla kalmadı,bu gelişmelerden yola çıkarak tüm dünya devrimcilerini ve sosyalistlerini de karalıyıcı, adeta soğuk savaş dönemini hatırlatan yorumlar yayınladı.

Aynı zamanda ABD'nin İran'a karşı çok daha sert bir tavır alması için bu olaylar uygun bir zemin hazırladı. İşin ilginç yanı, ABD ve Avrupa'nınburjuva basını (bu arada Türkiye'deki ABD yanlısı basın da) İran olayları dolayısıyla Müslümanlara çatarken ve onları karalamaya çalışırken, Afganistan'da birden bire Müslüman yanlısı kesildi. Örneğin A.P. eğilimli Son Havadis Gazetesi'nde yayınlanan bir yorumda şöyle deniliyor: "(sosyalistleri kastederek)" ... Mesela batı aleminden bir devlet, o da bir hakkın iradesi için girişseydi, benzeri bir davranışa ne yaparlardı dersiniz?"Açıkça bellidir ki, bu batı aleminden devlet ABD ve benzeri bir girişim yapacağı ülke ise "Müslüman" İran'dır. Ama Son Havadis yazarı, "Müslüman"olduğu için Afganıstan'a acırken, "Müslüman " olmasına, rağmen İran'a hiç acımamaktadır. Çünkü açıkça, dünyada gelişen olayların, "Müslümanlık" veya "Hristiyanlık'la - bir ilişkisi yoktur. Hem emperyalist ülkeler,hem de sosyalistler olayları din açısından değil, dünyadaki güçler dengesi ve ekonomik toplumsal gelişmeler açısından değerlendirmektedir. Bu nedenle, Türkiye'de koparılan "Dindaş Müslüman Afgan milleti" yaygaası, yalnızca propaganda aracı olarak kullanılan bir aldatmacadır.

Afganistan'da gelişen olaylar nedir? Hangi güçler dengesinin , hangi toplumsal koşulların sonucudur? Sovyetler Birliği, Afganistan'da kimleri desteklemektedir? Mevcut yönetimin niteliği yapmak istedikleri nedir? Rejime karşı savaşan ve ABD. Pakistan, İran,Suudi Arabistan ve Çin tarafından desteklenen güçler kimlerdir?

İşte Afganistan olayının gerçek niteliğini gözönüne koyacak olan sorular bunlardır. Yazımızda, bu sorulara mümkün olan doğru haber kaynaklarını kullanarak cevap aramaya çalışacağız.

Türkiye'de olaylar günlüğü

7 Ölü, 8 Yaralı, 8 Patlama

İSTANBUL

Maden-İş üyesi Profilo İşçisi Mehmet Özdemir, dün sabah saat 08.00'de işyerine giderken kimliği belirlenemeyen kişi veya kişiler tarafından açılan ateş sonucu ağır yaralandı. Olay Mecidiyeköy Daren Sokakta oldu. Mehmet Özdemir Şişli Çocuk Hastanesi'nde tedavi altına alındı.

Dün gece, saat 03.30'da, Dolmabahçe Meydanında görevli iki askerin yakalamak istediği kimliği belirlenemeyen bir kişi, denize atlıyarak kayboldu.

-Yine dün gece, Zeytinburnu'ndaki bir çayırlıkta,Feridun Uçurum adlı kişinin cesedi bulundu. Olayın siyasi olduğu sanılıyor.

-Yeni Bosna Belediyesi'nde şoförlük yapan Cevat Karahan önceki gece saat 23.20 sıralarında kurşunlanarak öldürülmüş olarak bulundu. Karahan'ın aynı zamanda Akşam Ticaret Lisesi öğrencisi olduğu öğrenildi.

-Sovyetler Birliği'nin İstanbul Konsolosluğu önünde gösteri yapmak isteyen 200 kişilik "Halkın Yolu" grubu ile askerler arasında çıkan çatışmada, Ümraniye Lisesi öğrencisi olduğu bildirilen Fatih Velioğulları öldürüldü, bir er ile yoldan geçen bir kişi de yaralandı.

- Osmanbey Bican Pastanesi sahibi ile kardeşi önceki gece öldürüldü. Saat 19 sıralarında Osmanbey Ebekızı Sokakta bulunan Bican Pastanesi'ne giren silahlı üç kişi, sağ görüşlü olduğu bildirilen pastane sahibi İsmet Tırıl ve kardeşi Mahir Tırıl'ı yaylım ateşine tutarak öldürdüler.

- Edebiyat Fakültesinde faşistler, devrimcilere saldırdılar. Olay sonunda 4 devrimci ve 6 faşist gözaltına alındı. Devrimci öğrenciler, yeni MC'nin kuruluşuyla birlikte okuldaki faşist saldırıların arttığını bildirerek, tüm devrimci öğrencilerin okula düzenli şekilde devam etmelerini istediler.

THKP C Devrimci Savaş adlı bir örgüt üyesi oldukları iddia edilen 10 kişinin beraberinde bir otomatik tüfek bir tabanca ve çok sayıda mermi ile yakalandıkları öne sürüldü.

Örnektepe semtinde bir süre önce iki jandarma erinin öldürüldükleri iddia edilen 12 kişi yakalandı. Devrimci Yol yanlısı oldukları öne sürülen 12 kişinin, bir tabanca ve 21 mermi ile yakalandıkları ve bu tabancaların jandarmanın öldürülmesinde kullanıldığı iddia edildi.

- Zeytinburnu Tren İstasyonu'nda en arkadaki vagondan açılan ateş sonucu, Ali Yıldırım adlı bir genç yaralandı.

- İstanbul'un çeşitli semtlerinde beş ayrı yerde meydana gelen patlamalarda, dört banka şubesi bir işyeri hasar gördü. İlk patlamalar 19.40 sıralarında Mecidiyeköy ve Gayrettepe İş Bankası'nda, Mecidiyeköy'de Uluslararası Nakliyat Şirketi'nde meydana geldi. Diğer patlamalar 22.30'da Tepeüstü İş Bankasında ve 22. 35'de Küçük Çekmece Cennet Mahallesi Türk Ticaret Bankasında oldu.

●

DENİZLİ

-Denizli Ülkücü İşçiler Birliği ve MİSK Denizli Şube Başkanı Asım Türk imal ettiği bombanın patlaması üzerine ağır şekilde yaralandı. Asım Türk'ün patlama sırasında her iki kolunun da koptuğu öğrenildi. Asım Türk'ün patlayıcı maddenin eve dışardan atıldığı iddialarına karşın, patlayıcı maddenin atıldığı iddia edilen pencerede ki sineklik telinin yırtılmadığı görüldü. Savcılıkça başlatılan soruşturma ise bu yönde ağırlaştırıldı.

●

ANKARA

-Baro Caddesi Çubuk Çayı kenarında kimliği saptanamayan bir erkek cesedi bulundu. Olayla ilgili soruşturma sürüyor.

- Yıldız Ortaokulu önünde kahveden çıkan bir grup faşist, bir öğrencinin önünü çevirerek sorgulamaya başladılar. Yeğeninin sorgulandığını gören İlyas adlı bir yurttaş olaya müdahale ederek saldırganlara engel olmaya çalıştı. Saldırgan faşistler bunun üzerine İlyas Gümüş'ü feci şekilde dövdüler. Gümüş'ün olaydan sonra beş günlük rapor aldığı bildirildi.

●

SİİRT

-Batman ilçesinde kimlikleri belirlenemeyen kişilerin saldırısı sonucu Reşat Beyaz öldü, Reşat Güneysu ise ağır yaralandı. Olayla ilgili soruşturma sürüyor.

●

MANİSA

Manisa Belediye Meclisi'nin CHP'li üyesi Ceylan Aydoğan'ın evi ile bir CHP'linin otomobiline patlayıcı madde atıldı. Olayda can yitimi olmadı.

●

KONYA

- Türkiye İşçi Köylü Partisi Karaman Şube Binası'na atılan patlayıcı madde hasara yol açtı. Ölen ya da yaralanan olmadı.

- Çumra Lisesi Müdürü Mustafa Konuksever'in bindiği yolcu otobüsünün önü kesildi ve müdür otobüsten indirilerek dövüldü.Olayla ilgili soruşturma sürdürülüyor.

Hindistan'da oy kullananlar

Hindistan'da seçimler bugün sona eriyor

DIŞ HABERLER SERVİSİ

Bu ayın 3'ünden beri Hindistanlı seçmenler yeni bir Meclis seçmek için oylarını kullanıyor. Seçimlerin iki ayrı günde yapılması hem seçim kurullarına hem de güvenlik güçlerine bir seçim bölgesinden bir başka seçim bölgesine gitmeleri imkanını verecek. Seçimlerde üç adaya oy verilecek. İndira Gandhi, bugünkü Başbakan Charan Singh ve Yanata Partisi Başkanı Jagjivan Ram. C. Singh Halkın Hareketi adlı toprak reformu yanlısı bir kuruluşun başkanı. Bu seçimlerin görünürdeki en önemli kişisi herşeyden önce İndra Gandhi. 1977 seçimlerinde uğradığı yenilgi üstüne yeniden iktidara gelmek isteğinde İ. Gandhi. Bazı yanlışların yapıldığını kabul etmekle birlikte bunların sorumluluğunu kabullenmek istemiyor. Hindistan Kongresi'nin çoğunluğu ise kendisini yalnız bırakmış durumda, İndra Gandhi'ye "otoritarizm". suçlamasını getiriyorlar. Aydınlar tarafından da nefret edilmekte, kendisinden ama, orta sınıflar içindeki görüntüsünü korumaya devam ediyor. Bu olumlu görüntüye bir yerde Nehru'nun kızı olması nedeniyle de sahip. Ama bunun yanında,yaptığı hatalarla annesi İ. Gandhi'nin 1977 yılındaki yenilgisine katkıda bulunmuş olan Sanjay bu seçimlerde de annesine yardımcı olacağa benzemiyor.

C.Singh'in bu seçimdeki şansı ise yok denecek kadar az. C. Singh eskiden Nehru tarafından izlenen sanayi siyasetine karşı çıkmakta duraksamıyor. Nehru'nun siyasetini tarımsal sektörü önemsememekle suçluyor. C. Singh geniş ölçekli sınai üretime karşı tavır almakla tanınıyor. Küçük ve orta çaplı işletmeleri destekliyor elbette. Başkanı olduğu Halkın Hareketi, özellikle kuzey batı Hindistan'daki çiftçilerin desteğine sahip.

Bu seçimlerin önemli bir yanı ise ülkede bulunan iki komünist partisinin 1973 yılından bu yana ilk kez birlikte seçimlere girmesi. Kimi seçim bölgelerinde her iki komünist partisi ve Halkın Hareketi ve Kongre ile ittifak yapmış durumdalar. Sovyet yanlısı Komünist Partisi İndra Gandhi dönemindeki sıkıyönetim altında İ. Gandi ile işbirliği yapmış olduğundan yitirdiği saygınlığı yeniden elde etmeyi çalışmak istemekte. Ülkedeki ikinci komünist partisi olan Marksist Komünist Partisi(ne Pekin ne de Moskova yanlısı bir parti)-ise etkinliğini ülkenin başka bölgelerine de yaymak isteğinde. Siyasal gözlemciler yaptıkları ittifakın bu partilerin ülke çapında yaygınlıklarını arttırmalarına imkan verebileceğini Meclis'teki ağırlıklarını güçlendirebileceklerini ileri sürüyorlar.

1979 yılında KÜBA

Küba'da yapılan bir resmi geçit..

DIŞ HABERLER SERVİSİ

Fransa'da yayınlanan Le Monde Gazetesinde 1979 yılında Küba'da meydana gelen yeni gelişmelerle ilgili bir yazı yayınlandı. Bu haber yazısında Küba'yı etkileyen en önemli dış gelişmelerden birinin bu ülkenin bloksuz ülkeler hareketinin başkanlığına getirilmiş olduğu belirtilmektedir. Aynı yıl içinde ABD ile ortaya çıkan ufak çaplı bunalımın da Küba için, 1979 yılının önemli olayları arasında sayılması gerektiği hatırlatılmaktadır. Bilindiği gibi, Küba'nın Başkenti Havana'da yapılan bloksuzlar doruk toplantısı öncesinde Amerikan hükümeti, Küba'da bulunan Sovyet birliklerinin çekilmesi gerektiğini iddia etmişler ve bu yüzden bir bunalım baş göstermişti. Ancak bunalım doruğun sona ermesi ile birlikte önemini yitirdi.

Fransız Basın Ajansı AFP'nin bildirdiğine göre ekonomik yönden Küba'yı etkileyen önemli gelişmelerden biri şeker kamışı üretiminde ulaşılan nokta oldu. 8 milyon tona yaklaşan bir rekolte ile Küba tarihinin ikinci büyük şeker kamışı ürününü geçtiğimiz yıl içinde topladı. Ayrıca ABD'de sürgünde yaşayan Küba'lıların turist olarak gelmeleri de hatırı sayılır bir döviz girdisine neden oldu. Ancak Kübalı yöneticiler, bu dövizlerle birlikte tüketim alışkanlıklarının ortaya çıktığını ve "düşmanın başını kaldırmaya başladığını" açıkça ifade ettiler. Bu gelişme "sosyalizmin eksiklikleri" olarak nitelendi.

Fidel Castro ve Savunma Bakanı Raul Castro'nun "sosyalizmin eksiklikleri" olarak gördükleri ikinci bir olgu da AFP'nin bildirdiğine göre yönetimdeki başı bozukluk ve gevşeklik olmaktadır. Bu güçlüğün yenilmesi için ciddi çabalar harcadığı bildirilmektedir.

Arjantin'de siyasal baskılar doruk noktasında

Merkezi New York'ta bulunan Batı Yarım Küresi İşleri Konseyi"nin yaptığı bir açıklamada, Batı Yarım Küresinde siyasal baskının en yoğun olduğu ülkenin Arjantin olduğu, Uruguay, Şili, Guatemala ve Paraguay'ın bu konuda Arjantin'den çok daha geride kaldığı ileri sürüldü. Konsey, Arjantin'de kayıp oldukları bildirilen insan sayısının 15000 olduğu, kayıpların büyük bölümünün tutuklu bulunduğu, bazılarının da işkence sonucu öldürüldüğü belirtildi.

Waldheim'e Savak'ın işkenceleri sonucu sakat kalanlar gösterildi

DIŞ HABERLER SERVİSİ

Tahran'daki ABD Büyükelçiliği'ndeki rehinelere bir çözüm bulmak amacıyla İran'a giden BM Genel Sekreteri Kurt Waldheim'e, Şah döneminde SAVAK ajanlarının işkenceleri sonucu sakat kalan İranlılar gösterildi. Waldheim, gözleri kör edilmiş, kolları, ayakları kesilmiş İranlıları görünce dehşet içinde kaldı ve "Bu ızdırap mesajını BM ve dünya toplumuna götüreceğim" dedi.

Waldheim, üç odayı dolduran işkence sonucu sakat kalan İranlılara hitaben yaptığı konuşmada, insanların bir daha diri diri kesilmemesini garantilemek için ellerinden geleni yapacaklarını söyledi. İran Dışişleri Bakanı Sadık Kutbzade ile üç saat süren görüşmeden sonra şimdi müze haline getirilen binayı ziyaret eden Waldheim, burada gazeteciler ile konuştu ve sorunun çeşitli açılardan ele alındığını, görüşmelerin sürdüğünü bildirerek somut açıklama yapamayacağını bildirdi.

Binanın üçüncü katındaki üç odadaki işkence kurbanlarının konuşmalarını dinleyen ve soruları yanıtlayan Waldheim, gördüğü manzara karşısında dehşete kapıldı.

Gözleri kör edilen, değnekle yürüyebilen veya tekerlekli sandalyelerle hareket eden işkence kurbanlarından bazıları, kaybettikleri organlarının yerine takılan yapay organları havada sallayarak Waldheim'e gösterdiler. Kurbanlardan bazıları Şah ve ABD aleyhine konuşma yaparken bir çocuğun, babasının elindeki ekmeği yemeğe başlaması odada bulunanların ağlamalarına neden oldu.

Amerika İsrail ve Mısır'da askeri üs kurmayı düşünüyor

WASHİNGTON (AA)

Sovyetler Birliği'nin Afganistan'a müdahalesinin ortaya çıkardığı gerginliği gözönüne alan Amerika Savunma Bakanlığı yetkilileri İsrail ve Mısır'da askeri üsler kurulmasına ilişkin bazı önerileri dikkatle incelemeye başladılar.

Pentagon'a yakın kaynaklar, gerek İsrail ve gerekse Mısır'ın kendi toprakları üzerinde Amerika'ya askeri üs önerdiklerini anımsattıktan sonra Amerika'nın Hint Okyanusu ile Körfez bölgesindeki deniz gücünü hızla takviye etmesinin gerekliliği üzerinde artık tartışmaya dahi girilemeyeceğini söylediler.

Pentagon'un bir tasarısı, Ortadoğu'da "Beşinci bir filo" kurulmasına ilişkindir. Bir Pentagon yetkilisi, Sovyetler Birliği'nin Afganistan'a 40.000 asker göndermesinden sonra "çok şeyin değiştiğini" kaydederek İsrail ve Mısır'ın üslere ilişkin önerilerinin ciddi olarak dikkate alındığını belirttiler.

Moskova olimpiyatlarına siyaset karıştırılmaması istendi

Hitler 1936 Olimpiyatlarını propaganda amacıyla kullanmak istediyse de başarılı olamadı. 1968 Olimpiyatlarında ise Bob Beamon ABD'li zencilerin protestosunu dile getirdi.

Uluslararası Olimpiyat Komitesi Başkanı Lord Kıllanın, Sovyetler Birliği'nin Afganistan'a askeri müdahalede bulunmasını protesto için NATO ülkelerinin 1980 Moskova Olimpiyat oyunlarına katılmama konusunu görüştüğü yolunda çıkan haberler üzerine Olimpiyat oyunlarına siyasetin karıştırılmaması gerektiğini söylemiştir.

Sovyetler Birliği'nin protesto edilmek istendiğinden açıkça söz etmeyen Lord Kıllanın yeni yıl için yayınladığı demecinde "Siyasal, ırksal ve dinsel ayrılıkların, atletlerin uluslar arası oyunlarda yer almalarına hiç bir zaman engel olmamalıdır. Ben her zaman bir ülke, ya da bir ülkeler topluluğunun siyasal boykotları spor karşılaşmalarına karıştırmalarına karşı çıktım. Bir uluslararası karşılaşmaya katılacağını açıklayan, ülke sadece sporcuları hastalandığı ya da kontrolü dışında bazı durumlar meydana geldiği zaman bu oyunlara katılmaktan vazgeçebilir" demiştir.

Öte yandan Moskova Olimpiyat Oyunları için çağırı mektuplarının bu ay sonunda çeşitli ülkelerin spor örgütlerine gönderileceği belirtilmiştir.

Ayıp oluyor beyler!..

Bugünlerde gazetelerde, televizyon reklamlarında, sık sık birtakım sanıkları, bir takım sıra sıra dizilmiş yayınlarla birlikte gösteren fotoğraf ve görüntülerle karşılaşmaktayız. Yukardaki fotoğraf da bunlardan biri ve tüm basında, televizyonda yer aldı. İki jandarma erini vurmaktan sanık bir takım genç insanların önündeki masada dizilmiş yayınları görünce insanın "ayıp oluyor beyler" diyesi geliyor.

Şimdi şu dehşetengiz atmosfer içinde yer alan yayınları hep birlikte görelim. Yasal bir kuruluş olan TÜM—DER'in yıllardır çıkan gazetesi. DİSK'in en büyük sendikası Genel—İş'in Emek adlı yayını. DİSK'in resmi yayın organı DİSK dergisi, 1 Mayıs adlı broşürü. Yıllardır çeşitli yayınevlerinden baskı üzerine baskı yapan George Politzer'in Felsefenin Temel İlkeleri adlı kitabı. Haklarında herhangi bir yasaklama kararı bulunmayan Dimitrof'un Faşizme Karşı Birleşik Cephe'si, Leo Huberman'ın Sosyalizmin Alfabesi, Mao'nun Teori ve Pratik'i. Baskısı yüzbinlere varan kitap ve broşürler yayınlalayan Tüm İktisatçılar Birliği'nin Seçme Yazılar 1 adlı kitabı. Parti Bayrağı adlı dergi. Listeyi uzatmak mümkün. Bütün bunları piyasadaki her hangi bir kitabevinde, bir sendika ya da dernek kütüphanesinde bulabilirsiniz.

Düşünceleri, kitapları doğru-yanlış diye bir ayrımın dışında, yararlı-zararlı diye ayırıp, zararlı olarak nitelenenler hakkında yasaklama kampanyaları açmanın ilkelliği ortada. Ama üstelik yasaklanmamış kitapları, demokratik kuruluşların ve sendikaların yayınlarını yanyana koyup dehşetengiz bir atmosfer içinde yayınlamaya ne demeli? İlkelliğin ilkelliği ya da ilkelliğin sefaleti mi? Hadi güvenlik kuruluşları bu tür bir uygulamayı yapıyor. Bunu, TRT'nin; hele hele kendileri de basın yayın organları olan ve birgün bu mantıkla, pekâlâ o masa üzerinde yeralabilecek gazetelerin yayınlamasına ve basmasına ne demeli?

Ayıp olmuyor mu beyler?

FOTO—CİDDİ

Nereden çıktı şu benim suncukların...

...Alaman Nazi usülleri ile eğitim yaptıkları haber ve resimleri?..

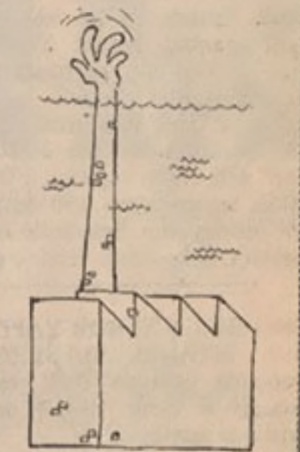

Acaba çember daralıyor mu?

Ihhıı. Sonumuz mu geliyor yoksa?..

Anlaşamadıkları ne kaldı ki?

Ecevit yeni yıl mesajında "Tam anlaşamazsak ta, uzlaşarak gücümüzü birleştirelim." demiş.

Demişse demiş deyip geçmeyin. Bunu söyleyen Sayın Ecevit olunca bunda bir keramet aramak gerek. Çünkü Hazret, nedense halkın lehine gibi görünen sözlerinin gereklerini hiç yerine getirmiyor da, sermaye çevrelerine söylediklerini hemen yapıyor.

Her neyse o Ecevit'in sorunu. Biz konumuza dönelim.

Ne demiş Ecevit, "Anlaşamazsak da uzlaşalım." Her halde Demirel'e demiştir, Noel Baba'ya diyecek değil ya.

Sahi Ecevit hangi uzlaşmadan sözediyor? Anlaşamadıkları ne kaldı ki Demirel'le?

Hazırlayanlar : Tanju CILIZOĞLU
Yaşar GÖREN—Mehmet GENÇ—Zafer POLAT-Ertan ÜNVER

SİNEMA

Enis RIZA

ÖZGÜRLÜK YOLU

(FREEDOM ROAD)

HOVARD FAST

Yönetmen: Jan KADAR
Oyuncular: M. ALİ
Kris KR!STOFFERSON

(Atlas ve As Sinemalarında)

YERYER COŞKULU,
YER YER HÜZÜNLÜ HALK
TÜRKÜLERİNİN
İYİ KULLANILDIĞI FİLMDE
M.ALİ TANIDIĞIMIZ KİŞİLİĞİNDEN
BAŞKA,İDDİASIZ,
AĞIR BAŞLI VE TEMİZ
BİR OYUN ÇIKARIYOR........
GÖRÜLMESİ GEREKLİ BİR FİLM....

Amerikan iç savaşı bizde çok az bilinir. Tıpkı kızılderili sorununda olduğu gibi, Kuzey-Güney savaşı diye bilinen bu olayda da sayısız Amerikan filminin yarattığı şartlandırmaların izlerini taşır belleğimiz. Kızılderili sorunu diğerinden oldukça farklı ve bugün "vahşi Kızılderililer" safsatalarına kimse inanmıyor. Artık istilacılar tarafından toprakları ellerinden alınan, topluca yokedilen kızılderililerin torunları gerçeğin simgesi gibi yaşamaktalar Amerikan toplumunun ve insanlığın karşısında.

Amerikan Birleşik Devletleri böylesi bir gelenek üzerinde varolmuş, ve varlığını böylesi bir gelenekle sürdüregelmekte.

Amerikan iç savaşı da, -bilinmesi gerekir- Amerika'yı "Amerika" yapan bu geleneğin ve sürecin önemli dönüm noktalarından biridir. Genellikle kölelikten yana olanlarla, köleliğe karşı olanların çatışması gibi bilinen bu olay, özgül çıkar çatışmalarının ve dönüşüm zorlamasının patlak vermesinden başka birşey değildir. "Köleliğin yıkılışını" da içeren bu dinamikler Amerikan Toplum yapısının bugünkü niteliğinin de açıklanmasıdır. Söz konusu dinamiklere bakıldığında, dünya kapitalizminin lideri olana kadar, bilinen burjuva toplumlarından farklı bir süreçtir emperyalist Amerika'yı yaratan.

Köleliğin kaldırılmasından bu yana bir yüzyıl çoktan geride kaldı. Ama ırkçı, zenci düşmanı, silahlı terör örgütleri bugün hala insanları katletmekteler. Çünkü Amerikan devletinin "bekası", ideolojik ve maddi olarak da şiddeti ayakta tutmasına bağlıdır.

İşte "ÖZGÜRLÜK YOLU", Amerikan iç savaşının hemen ardından, küçük bir kesit veriyor:

İç savaş bitmiştir. Her yerde olduğu gibi, Kuzeylilerin "bir birliğinde de -Goldstein'in (m.Ali) er olarak savaştığı- beyaz subay kendinin de anlayamadığı" bir bildiri okur. "Kölelik kaldırılmıştır. Zenciler özgürdür artık ve Amerikan hükümeti 'titizlikle' koruyacağı bu karara herkesin saygı göstermesini" istemektedir.

Goldstein köyüne döner ve dönerdönmez de Kongre'ye delege seçilir. Kongrede çeşitli tartışmalardan sonra eşit eğitim vb gibi kararlar alınır ama, bir toprak reformu gerçekleştirilemez. Yasalar, artık topraksız zencilerin kendi paraları ile toprak alabilmelerine açıktır! Goldstein'in yaşadığı yörede beyaz ve zenci topraksızlar bu yolu denemeye karar verirler. Demiryolu yapımında işçi olarak çalışarak kendi aralarında para toplarlar ve belediyenin satılığa çıkardığı bir toprak parçasını satın alırlar.

Ama zenciler, işçi olarak çalışmaya basladıkları andan itibaren Ku-Klux-Klan'ın terörü de başlamıştır.

Satın aldıkları topraktan, yasal oyunlarla kovulacaklarını anlayan zenci ve beyazlardan oluşan kalabalık bir gurup (yöre halkı), eski toprak sahibinin evini işgal ederek kendilerini savunmaya karar verirler.

Sonuç: kadını, çocuğu, genci, yaşlısı; siyahı, beyazı ile toptan kırmızı gömlekliler tarafından yokedilir...!

Bir zenci çocuk sağ kalır nasılsa. Cesetler arasında dolaşır. Sonra bakakalır kameraya....

Filmde, Dini öğeler ve kaderci bir hava; hükümet askerlerinin yetişmesine bağlanan kurtuluş umudu yanılsama yaratan ve eleştirilmesi gereken önemli unsurlar. Sinema dili ve tekniği olarak da altı çizilebilecek bir yanı yok. (Örneğin geriye dönüşler oldukça kötü.)

Ama sorunun, "zenciler ve topraksız beyazların" ortak çıkar kavgası olarak konuşu, "beyaz" kavramının içeriği ile ilgili önemli bir yaklaşım. Çünkü bugüne değin "zenci-beyaz" konusu hep bir ırk sorunu olarak sınıfsal içeriğinden soyutlanarak çizilmektedir.

Yer yer coşkulu, yer yer hüzünlü halk türküleri filmde iyi kullanılmış, anlatımı besliyor.

M.Ali'ye gelince tanıdığımız kişiliğinden başka, iddiasız, ağırbaşlı ve temiz bir oyun çıkarıyor.

Görülmesi gereken bir film.

İki karikatür yarışması sonuçlandı

İstanbul Teknik Üniversitesi Grafik Sanatlar Kolunca düzenlenen karikatür yarışması sonuçlandı. Ferruh Doğan, Ali Ulvi Ersoy, İsmet Lokman, Mustafa Uykusuz, Tonguç Yaşar, Cemal Arığ ve M. Kemal Şahin'den oluşan seçici kurul, yarışmaya katılan 80 karikatürcünün 180 yapıtı arasından Mehmet Özenbaş'ın karikatürünü birinci ödüle, Ali Işık'ın karikatürünü ikinci ödüle ve Ahmet Önel'in karikatürünü üçüncü ödüle değer gördü. Yarışmanın özel ödülleri ise, Ohannes Şaşkal, Sema Ündeğer, Ahmet Sabuncu, Tufan Arkayın, Levent Karadayılar ve Mahmut Akgün arasında paylaştırıldı. Yarışma sergisi 5 Ocak 1980 günü Karikatürcüler Derneğinde açılacak.

Öte yandan, İnşaat Mühendisleri Odası İzmir Şubesinin düzenlediği "Konut sorunu" konulu karikatür yarışması da sonuçlandı. Yarışmada birincilik ödülünü Serdar Güntürkün kazanırken, ikinciliğe değer yapıt bulunamadı, üçüncülük ödülüyse Mustafa Bora ve Arif Ziya Tunç arasında paylaştırıldı. Değerlendirme sonucunda, ayrıca Hilmi Özgün, Erdal Akyol, Barış Baklan ve Sabahat Bora da mansiyon kazandılar.

Fransız mim sanatçısı Rufus Türkiye'ye geliyor

Ünlü Fransız tiyatro ve pandomim sanatçısı Rufus, İstanbul Devlet Tiyatroları ile Fransız Kültür Merkezi'nin çağrılısı olarak İstanbul ve İzmir'de gösteriler sunacak.

Rufus, 4 Ocak 1980 günü saat 20.00'de Atatürk Kültür Merkezi'nde "Les 300 Dernieres Son Üç Yüzler" adlı özgün yapıtını, 5 Ocak 1980 günü saat 15.00'de ise çocuklar için hazırladığı bir temsilin dünya prömiyerini İstanbullu izleyicilere sunacak.

Sanatçı, daha sonra, İzmir'e gidecek.

BİLGE ALKOR YAPITLARINI İSTANBUL'DA SERGİLİYOR

Roma'da yaşayan Türk ressamı Bilge Alkor, yapıtlarını 8 Ocak 1980'e değin Maçka Sanat Galerisi'nde sergiliyor.

Bilge Alkor, daha önce yapıtlarını İtalya'nın çeşitli kentlerinde sergilemiş, bu arada Roma'nın önemli galerilerinden Due Mondi'de kişisel bir sergi açmıştı. 1977 Roma Ouadriennalesine de katılan Alkor'un yapıtları İtalyan eleştirmenlerince, ilkel süreçlerin öyküsü ya da sahnelenmesi olarak niteleniyor.

İstanbul Devlet Opera ve Balesi Müdürlüğüne Okan Demiriş atandı

İstanbul Devlet Opera ve Balesi Müdürlüğü'ne, besteci yönetmen-orkestra şefi Okan Demiriş atandı.

1942 yılında doğan Demiriş, ilk öğrenimden sonra girdiği İstanbul Belediye Konservatuvarında Ekrem Zeki Ün'ün keman öğrencisi oldu. Buradan mezun olduktan sonra Ankara Devlet Konservatuvarına giren Demiriş, bu yıllarda birçok resitaller verdi.

SONBAHAR FESTİVALİ ÇERÇEVESİNDEKİ SERGİYE SARKİS'İN YAPITLARI ALINDI

Paris'te geleneksel olarak, her yıl düzenlenen ve ağırlığını sahne gösterilerinin oluşturduğu Sonbahar Festivali çerçevesinde Paris Modern Sanatlar Müzesi'nde açılan plastik sanatlar sergisinde, çalışmalarını uzun süredir Fransa'da sürdüren Türk ressam Sarkis'in yapıtlarına da yer verildi.

İSTANBUL'DA BUGÜN

MÜZİK İstanbul Devlet Senfoni Orkestrası—Atatürk Kültür Merkezi'nde Ferit Alnar'ın bestelerini sunuyor. Kanun konçertosu, Viyolonsel konçertosu, Prelüd ve 2 parça.

•

SİNEMA Türk Sinametek Derneği—"Son perde" saat: 16.30 Sinema TV Enstütüsü-"Dokuz dağın efesi"—Metin Erksan Saat: 16.00
Balmumcu-İstanbul Devlet Güzel Sanatlar Akademesi TV Enstütüsü "Nazarin" Luis Bunuel-saat: 19.00 Kültür Bakanlığı İstanbul Film Yapım ve gösteri merkezi—"Amerikan Sinemasından dans filmleri" (Sanat formu olarak dans) Kareograf: Murray Luis saat: 15.00

•

GÖSTERİ İstanbul Devlet Tiyatroları ile Fransız Kültür merkezi'nce düzenlenen "Rufus'un bir gösterisi" Atatürk Kültür Merkezi oda Tiyatrosu-saat: 16.00

mayınlar çiçek açmaz

Röportaj: Fikret OTYAM

Gün gelecek burunlarındaki Hızma'lar değil uygar bir yaşam ışılayacak Harran Ovasında

Vukuat var orada burada

—11—

AÇÇIZ... Ökzüse... Naçizez... Ne yapsen mayina gitmeyip? Falbika vardir da çalişmadik? Yoktir, iş vardir, yoktir, çaresiz gidacaksen mayine, kaçıracaksen ve kazanacaksen boğazını, çaresizlik yaptırır, yaptırmaz?"

"Yaptırır" dedim... "Yaptırır... Ama bakarsınız akuylar, bitecek bu zulum, birgün, ergeç bitecek... Kendi evleriniz olacak bu mayınlı topraklarda, kooperatifler neyim, ortak traktörler, biçerler, ucu bucağı görülmeyen buğday tarlaları, bir ucu şurada, bir ucu burada, ağıllar, besili inekler, koyunlar... Makinalar sağacak hayvanları, el değmeden, peynirler edilecek, lenger lenger kaşar peynirleri basacaksınız üstüne damganızı, satış mağazalarınızda satılacak, paralar gelecek üleşeceksiniz santim şaşmadın... Basınca düğmeye fıradan ışık gelecek, elektrik... Açacaksınız dolabı, ya da basacaksınız düğmeye, şırıl şırıl buz gibi sular akacak... Bebeler okullarına gidecek, demircilikti̇r, tornacılıktır, kaynakçılıktır, marangozluktur neyim, okuyup ustalar olacaklardır... Kadınlar doğuracak ak çarşaflar içinde, artık bebenin göbeğini tarlada taşla kesmeyecekler, nur topu gibi bebeler olacak, sağlıklı, kadınlar öte dünyaya gitmeyecek kan kaybından, yaşlanınca emekli olacaksınız, alacaksınız maaşınızı, yan gele zeydi yatacaksınız... Her taraf yeşerecek... Bakladır, fasulyedir, domatestir, nohuttur yiyeceksiniz, kalmayacaksınız salt sıllıkbadir otuna, yeşil de yiyeceksiniz her mevsim... Kamyonlarınız gelecek, yükleyecek alın teri ürünlerinizi, düşecekler yollara... Daha neler neleeer... Neden olmasın?"

"Olir?"

"Neden olmasın? Olacak, ergeç olacak... Artık kimse kalmayacak mayınlı topraklarda, kol bir yanda, bacak bir yanda... Askerlerimiz neyim şehit olmayacak kardeş kurşunlarıyla, odlar ocaklar sönmeyecek... Neden olmasın, istensin bikez...

Bakın, bundan beş yıl önce gitmiştim Şerafettin dağlarına Beritanlılara".

....

Sonra bir gece, son haberlerde haber verildi ki...

"O" bir ilde, birisini daha öldürmüş!

"Daha sonra kurşunu biten ve aranmakta olan firari boş tabancasıyla birlikte yakalanmıştır!"

Sonra "O"nu daha önce kaçtığı cezaevine kodular...

Sonra gazeteler yazdı ki:

"...Cezaevinde, altı kişiyi öldürmekten sanık... bıçakla bir kişiyi daha öldürmüştür!..."

Başlıkların altında ayrıntılı bilgiler!..

Neden öldürmeli sevmeli değil?

Sonra TV haber verdi ki:

"...Cezaevinden dört tutuklu kaçtı... Kaçan tutuklulardan birisi ....çarşısında güvenlik kuvvetleri tarafından ele geçirildi... Kaçan diğer üç tutukludan... güvenlik kuvvetlerince aranmaktadır".

Kaçanlardan birisi de yine "O" idi!

Çarşafları birbirine ekleyip kaçmışlar!

"Eline... Beline... Diline mukayyet olacaksın".

Bu Alevi töresidir, şaşmaz, şaşılmaz...

Muhtar "avradına" sahip çıkmıştı "O" köyde yok iken... Dava böyle başladı ve buraya geldi!

....

Mayınlar çiçek açmaz...

Belli olur, dibindeki sarı, yaşamasız otlardan, oysa biraz öteleri yeşildir, baharın...

Mayınlar, Güneydoğu sınırında uzar gider, kilometrelerce... Kaçakçılığı önleyememiştir. Askeriydi, siviliydi binlerce insanımız ölmüştür bu kanlı topraklarda... Suriye yaşamından hoşnuttur, etini alır, yağını alır, şunu alır bunu alır... İşe yaramaz şeyleri satar kaçakçılara çoğunluk... Sırtçılar ki kaçakçıların en yoksul kesimidir, bir lokma nafaka uğruna canı burnunda geçer de geçer mayınlar arasından ve birgün güm eder mayın, odlar ocaklar söner, avrat dul, bebeler öksüz kalmıştır çöl yazıda!

Gemiler rampa eder, motorlar rampa eder gemilere, gecedir, arı gibi işler vinçler, insanlar, mallar boşaltılır, tonlarla, sonra motorlar sessizce uzaklaşır ana gemiden, kaçak yüklü, silahtır, radyodur, yedek parçadır, sigaradır, mermidir, hele onlar, hele onlar ve viskidir sırtı kalınlarımıza, tiryakisi olduğu sigaradır, otomobil parçalarıdır, kimi kez fabrikadır sandıklarda!

TIR'lar girer sınırdan, sınır kapılarından, tonlarla yüklü... Sonra bir yerde boşalır tonlar! Silahtır... Mermidir... Viskidir... Sandıklanmış fabkrikadır, şudur budur!

Amma hiçbirisi, amma hiçbirisi mayına basıp güm diye uçmaz havalarda... Kimi yakalanır, amma ne olur sonunda, kimsenin haberi olmaz, olamaz!

Topal Abdo kır atının üzerinde...

Vermezler...

Bağlarlar Jeep'in ardına, sürürler ilçeye...

Susuz gider Abdo, bir yudum susuz...

Ardından ağıtlar söylenir, Düden ağzı ağıtlar...

Yıllar öncesine ait ağıtlar...

"Kardaş yine bu zalım hükümet de bize hayır eylemez
Ortaklarım kötüdür hakkımızı alamak"

....

Üç gün kavurdu ortalığı sıcak, deli sıcak...

Deniz, tam deyimi ile "çarşaf"!

Bitkiler, tümden başlarını büktü, buruştu, fasulyedir, domatestir, rokadır, teredir, kırmızı turptur, lahanadır, pırasadır, maydonozdur, fesleğendir, lavanta çiçeğidir, tümden büktü boyunlarını, tümden..

Muzların o fil kulağını anımsatan yaprakları bile kıpırdamıyor, en ufak bir yel yok!

Yıldızlar elle tutulacak, uzansan...

Masanın üzerinde "Mayınlar Çiçek Açmaz"ın notları, yazılmışları... Okudum yazdıklarımı, bir özlem çöktü içime, Güneydoğu, Doğu özlemi, dil ilen yazma ilen tarifi "mümkünsüz"!

Acep bu kelli kaldırılacak mı mayınlar?

Ölmeyecek mi insanlarımız kanlı topraklarda artık, yetecek mi bu zulum?

Urfa'nın Harran Ovasında Hanelbağrur köyünde ihtiyar ocağı yaktı, gevendir, devedikenidir, yavşandır, çıtırdıyla yanar bunlar... Çıtır çıtır, çıtır çıtır, alevler yükselir kara ocaktan, ocakta kocaman bir güğüm vardır, acı kahve Murra, başlar fokurdamaya... Kaynar, kaynar, kaynar, sonra süzülür bir küçük güğüme, orada da kaynar, kaynar, kaynar, sonra süzülür bir daha küçüğüne, sürer gider yedi kez, o iki kilo kahve bir karışlık en küçük güğüme sığar, bir santim kadar konur kulpsuz fıncana...

Dertleşirken çöl yazıda, bir yandan Murra kahveleri içilir, sarma sigaralarla...

Ocak yanıyor, çıtır çıtır...

Köpekler uluyor, bir hoş...

İnsanlar, bizim insanlarımız anlatıyor "irezilliklėrini" çöl yazıda, mayınlı topraklarda nasıl ölündüğünü yıllar yılı...

Çıtır,....Çıtır.... Çıtır.... Ocakta yanıyor gevendir, yavşan otudur, devedikenidir.... Çıtır çıtır...

Ötelerden sabah ezanı okunur, yanık, çoook uzaklardan, rüya gibi...

Çıtırdılar, şuuuuu gibi bir sese dönüşür, çıtırdıyla karışık... Acep su borusu mu patladı?

Pencereyi ve pancurları açanda...

Pencereyi ve pancurları açanda ne ocak var, ne murra kahve! Olan, dağın taşın çıtır çıtır yandığının resmidir! Gündüz gibidir etraf, ala gündüz!

Yabani, islahlı zeytinler, meşeler, bademler, böğürtlenler, hele otlar, hele onlar yanmaktadır çıtır çıtır!

Allahın dağında tek başına boydağız!.. Romalılardan kalma kale de yanmaktadır çıtır çıtır otlar, ağaçlar, şunlar bunlar... O öldürmesinler diye savaş açtığım keklikler deliler gibi ordan oraya uçmakta, dellenmektedir ve yaklaşmaktadır alevler yılan gibi ve de yılanlar kavruldukça cıızzzz diye bir ses etmektedir o al alev aydınlığında sabaha karşı gecede!

Ve çılgın alevler giderek gelmektedir, dirheminde haram olmayan otuz yılın sonunda, son kilometreleri burada doldurayım diye yaptırdığım o tek taş ve tahta eve! Ne oldu şurada buraya göç eyleyeli? Beş ay bitmiştir altıncı aya girmişizdir, neden bu kadar çabuk? Biraz sonra o çılgın çıtırdılar gelecektir hışımla, kül edecektir otuz yılın ak helal sonucunu, hışım gibi...

"Kalk Filiz, yanıyoruz!"

Uyanır kadın, şaşırır o al ışığı görünce dört bir yandan!

Telefon mu? Elli bin lira istediler hat çekmeye!

Yok yöre konu komşu, bir kişi hariç....

Asılırım duyulsun görülsün diye Kırıkkale'ye, yerli malıdır, atar mermileri sağdan sağdan da patlamaz pat diye! Söversin içinden ana avrat!

El böğürde kalır? Ne yaparsın bunca aleve ateşe bir başına? Devlet tüm gücüyle söndüremiyor o canım ormanları günlerce, tüm olanaklarla üstelik!

Atlar Filiz arabaya, hışımla uzaklaşır haber vermeye eşe dosta, kente doğru homurdanır otomobil çıtırdılar arasında al ışıkta!

Bakarsın içeri girip çoğu imzalı, toprak olmuş çoğu toprak olmuş çoğu dostlarının sevdiklerinin arkadaşlarının imzalı kitaplarına, atölyedeki yağlı boya yapıtlara, şuna buna! Biraz sonra kül olacaktır hepsi, hepiciği, böyle mi olmalıydı?

Yanan Roma'dır... Yanan Bizanstır... Yanan Selçuktur, yanan benimdir!

Bari tavukları çıkartayım... Yazık olmasın hayvancıklara!

Boşalır tavuklar, yangından bihaber, saldırırlar yeni sebzelere...

Varsın yansın bire, varsın yansın... Sağ olsun canımız, ne yapmalı o korkunç alevler daha gelmeden? İlk önce yangından neyi kurtarmalı? Koşarsın masaya, toplarsın daktiloyu, yazıları notları, Mayınlar Çiçek Açmaz'ı bir güzel, tıkarsın ölü şeyine pamuk tıkar gibi çuvala, sonra çıkarsın atölyeye, beş aydır yaptığın yağlı boya yapıtları toplarsın üstelik sayarak, tam yirmibir adet, kurtarırsın 4 Ocak 1980 Ankara'da Galeri Evren'de açacağın serginin ürünleni, göz nurlarını, emeği, alın terini... Sonra mı? Sonra şu yıllar yılı dağ bayır topladığın bandlar dolusu türküleri, masalları, tekerlemeleri almalı, tıkarsın bir başka çuvala ve yıllar yılı ardı ardına aldığın ödülleri, kalemleri, beratları ve on beş yirmi kitabı ve yazdığın yirmibir kitabı nesilleri çoktan tükenen!

Yansın gerisi gayrı ve film arşivini otuz yıldır çektiğin fotoğrafların filmlerini renklidir, karadır hepiciğini... Üst baş mı? Boşver üst başı ne gereği var, yeter bunlar.

Rahatlar bir güzel için ve alevler daha bir çıtır çıtırla yaklaşmaktadır arkadan, dağ bayır yanmadadır çıtır çıtır sonra açarsın şarteli alırsın ipincecik hortumu, bir gülmedir tutar Don Kişot'tur, Orhan Kemal'in Murtaza'sıdır düşer aklına, ev yansın ama, Nevzat arkadaşa olan ikiyüz bin borç nasıl ödenecek? Biraz daha tutar gülme, Nevzat akla düşende...

Mayınlar Çiçek Açmaz!..

Ya bu topraklarda bir de mayın olaydı? Biraz daha gülersin ve salarsın kahkahaları, sıkarsın o bir parmaklık borudan suyu sarı otlara, kimbilir gelir de durur orada, zaman kazanırsın ve bir ses arkandan:

"Kolay gele baba, gazan mübarek olsun!"

Gelen, tüm sevecenliğinle gelen Gazipaşa Belediye Başkanı Bekir Akyol'dur. "Suyu kes baba, su yanmayı azdırır, çalı çırpı alalım, böyle söner bu yangın, böyle önlenir..." Ve koparır taze incir dallarını girişir alevlere karşı pat, pat, pat... Sonra Filiz gelir iki dostla, onlar da girişir, sonra arabalar, traktörler, incir dalları yemyeşil, yeşilin en hası... Ve Doğulu kadim dost Engin Dikmen, kayınbiraderleri Şükrü öğretmen niceleri...

Sonra yener insanoğlu alevi, durur bir yerde gider daha yukarlara evin yamacına gelmiş, kül etmeye hazır iken!

Çuvallar, yani yangından ilk kurtarılacak eşya'lar ötelerdedir...

"Baba ne var bunda?"

"Şey, Mayınlar Çiçek Açmaz".

Bihoş bakarlar yüzüne, oynattı mı gibilerine!

"Mayınlar Çiçek Açmaz adlı yeni röportajım var şunda da yaptığım son resimlerim..."

Dolar gözler...

Ve gün gelecek, mayınların dipleri de çiçek açacak sınır boyu, yıllardır bunu söylerim bunu yazarım, yangın önleyebilir mi, önleyemez ve de kimse!

SON

Kadınlar bizim kadınlarımız durmak bilmez Harran ovasındada... Bir solukluk dinlenmeyi de çul dokuyarak kullanıverir!

Halktan

(Baştarafı 1. Sayfada)

AP'ye düştü.

"Tedbirler paketinin yasalaşmasını isteyen CHP, grup içinden çıkacak çatlak sesleri önlemek için daha önce bu konuda bağlayıcı grup kararı almıştır. Ama CHP içindeki sol kanat herşeye rağmen "demokratik"hak ve özgürlüklerin kısıtlanmasına karşıydı.

Önceki gün Meclis'te polislerin dernek kurma ve kurulmuş derneklere girme hakları ellerinden alınırken,bağlayıcı grup kararına rağmen CHP'nin sol kanadı "demokratik" hak ve özgürlüklerden yana olan tutumunu sürdürdü.

Meclis Genel Kurulu'nun birleşimini yöneten MHP'li Başkan Vekili Ali Fuat Eyüpoğlu oylama sonucunu okumaya başladığında,yoklama isteyerek engelleme yolunu deneyen CHP sol kanadı yeterli çoğunluğu bulunduğu anlaşılan genel kurul salonunu terketmiş bulunuyordu.

"Tedbirler paketinin"polis vazife ve selahiyetlerine ilişkin maddeleri böylece yasalaşma yolunu tutarken, CHP'nin Genel Merkezci, Ali Topuzcu, ve Deniz Baykalcı, "sayın"kanatları da bir baskı "yolu"tuttular. Tebrik eder ve "hayırlı yolculuklar" dileriz. Kendilerinin demokratik sol mu sosyal demokrat mı? Yoksa demokrat mı? olduklarını artık anladıklarını umarız. Fakat içlerinden öğrenmemişler ve bir süre daha milletvekilliği "mesleğini" sürdürmek için "efendim, elimizde kalanları.. Hiç değilse onları kurtaralım" diyenler çıkacaktır. Bize düşen bu mantığın daha önce başkaları tarafından da yürütüldüğünü kendilerine hatırlatmaktır. "Wichy" hükümetinin mantığı bu mantıktı, daha önemlisi Ali Kemal bu mantıktan gitmişti vaktiyle . Örnekler çoğaltılabilir.

Anlaşılan CHP bundan böyle "demokratik hak ve özgürlüklere" karşı olan tutumunu sürdürecektir. AP ve MHP gibi partilere bir sözümüz olmaz. Onlar zaten şimdi neyseler eskiden de oydular Ama CHP?

Bilindiği gibi Türkiye'de demokrasi vardır. Siyasi partiler seçimden seçime halktan oy isterler. "Demokratik" hakların kısıtlanmasına oy veren CHP'lilere bir kere daha "ver gülümü, al gülünü" atasözünü hatırlatır ve deriz ki halktan oy isteyeceksiniz birgün.... Unutmayın!...

A.A

(Baştarafı 1. Sayfada)

görevinden aldı ve yerine Atilla Onuk'u getirdi.

Anadolu Ajansı'nın olağanüstü genel kurulu dün Turizm ve Tanıtma Bakanı Berlas Küntay ile temsilcilerin katılmasıyla yapıldı. Toplantıda Maliye Bakanlığı temsilcisi olarak katılan Tevfik Altınok'un 4 Mart'ta yapılması daha önce kararlaştırılan olağan toplantıya kadar idare meclisi üyeliklerine Turgay Üçöz, Aslan Ataman,Abbas Parmaksızoğlu, Samet Ağaoğlu, Fatma Aliye Dülger denetçiliğe ise Hazım Dağlı'nın getirilmesine ilişkin önergesi kabul edildi.

Daha sonra toplanan yeni yönetim kurulu Anadolu Ajansı Genel Müdürlüğü görevini yürüten Aytekin Yıldız'ı bu görevinden alarak yerine Atilla Onuk'u getirdi. Bilindiği gibi Onuk, Yıldızdan önce Anadolu Ajansı Genel Müdürlüğü görevini yürütüyordu.

MAHKEME KARARI

Öte yandan Ankara Üçüncü Ticaret Mahkemesi Anadolu Ajansı Olağanüstü toplantısının dün yapılmasına karar verdi. Mahkeme heyeti, önce 4 Ocak'ta (dün) daha sonra da, 4 Mart'ta yapmayı kararlaştırdığı genel kurul toplantısı için hazinenin aldırdığı tedbir kararını görüştü. Tarafların beyanlarından sonra mahkeme heyeti tedbir kararının kaldırılması istemini reddederek, genel kurulun yapılmasına karar verdi.

Abidinpaşa

(Baştarafı 1. Sayfada)

Abidinpaşa Lisesi öğrencilerinin, kaloriferlerin yanmaması ve öğretmenlerinden bazılarının gözaltına alınması nedeniyle düzenledikleri forumdan sonra, polisin bir kız öğrenciyi saçından sürükleyerek götürmeleri üzerine bir öğretmenin "İnsan gibi götürsenize" demesine sinirlenen polis memurlarının öğretmene de "Gel bakalım, sen de gel" diyerek öğretmeni de götürdükleri bildirildi. Aynı gün okula gelen jandarma albayına, polis memurlarının öğretmen isimlerini vererek öğrencileri onların kışkırttıklarını söyledikleri de bir polis memurunun da soğuk yüzünden ders yapamayan bir dershaneye girerek, öğretmene "Neden ders yaptır mıyorsun? " şeklinde çıkışıp öğretmeni dövdüğü açıklandı.

Savunma Anlaşması'nda Parlamentonun onayına gerek görülmüyor

ANKARA (DEMOKRAT

İlk Türk Amerikan Ortak Savunma Anlaşmasının imzasından 25 yıl sonra konu yine gündeme geliyor. Bu anlaşma NATO (Kuzey Atlantik Savunma Anlaşması) ana sözleşmesinin ikinci maddesine dayanıyor. Bu madde üye ülkelerin savunmalarını düzenlemesi için karşılıklı anlaşmalar yapılabileceğini belirtiyor. Bu metne dayanılarak, Menderes hükümeti anlaşmayı, (daha doğrusu anlaşmaları) parlamentodan geçirmedi. Öyle ki, telefon görüşmesi ile dahi Amerika'ya ödün veren anlaşmalar oluştu ve yürürlüğe girdi. Daha sonra bu anlaşmalar, bir tek metin haline getirildi ve 1979—1969'da Demirel hükümeti tarafından imzalandı. Anlaşmaların TBMM'den geçmesi konusunda Milli Birlik Grubu'nca yapılan direnmeler sonuç vermedi. Zamanın Dışişleri Bakanı Çağlayangil, Fatin Rüştü Zorlu'nun dayandığı gerekçeyle Senato'da özetle şöyle bir savunmada bulundu:

"Temel anlaşma NATO anlaşmasıdır. İkili savunma anlaşmaları bu anlaşmanın ikinci maddesindeki bir hükmün uygulanmasına yöneliktir. Bu nedenle, yasama organınca onayı gerekmez.'

Şimdilik anlaşmanın da aynı gerekçe yasama organından geçmesine gerek duyulmayacağı anlaşılıyor. Buna karşılık ABD'nin yükümlülükleri, ABD Kongresinin onayına bağlı. Şöyle ki. Türkiye'deki ABD üsleri, "Ortak kullanım" adıyla, Amerikalılarca kullanılacak, fakat bunun karşılığı olarak, ABD'nin ne vereceği askıda kalacak. Bir ortak komisyon Türk Silahlı Kuvvetleri'nin bir yıllık ve 5 yıllık ihtiyaçlarının saptayacak, ve bu ihtiyaçların" en ucuz ve "en çabuk" şekilde karşılanması esasları aynı komisyonca belirlenecek. Bu belirlenmenin ne kadar zaman alacağı belli değil. Kaldı ki, Türkiye dışişlerinin verilecek malzeme için kongre kararına gerek olmadığını iddia etmesine karşın, uzmanlar bu fikirde değiller. Gerçekten ABD yasalarına göre, belli miktarın üstündeki silah satışlarının (kredili olsun, peşin olsun, hibe olsun) mutlaka ABD Kongresinden geçirilmesi zorunluluğu vardır.

Böylece, yeni parafe edilecek anlaşmada ABD, üsleri otomatik olarak kullanabilecek. Türkiye'nin bunun karşısında elde edeceği ise bugüne kadar kaybettiklerinden başka bir şey olmayacak.

Duran Ofset'te direnişi sürdüren isciler

Duran ofset matbaasında işçiler direnişe geçti

90 işçinin çalıştığı Duran Ofset Matbaasında işveren tek vardiyaya döneceği gerekçesiyle 20 işçinin iş akdini fesh etti.

İşçilerin ihbar ve kıdem tazminatlarının bankaya yatırıldığı, işçilere noter aracılığıyla bildirildi.

İşçiler bu uygulamaya karşı çıkarak dün direnişe geçtiler.

Direnişteki işçiler yaptıkları açıklamada, "İşveren bu işkolunda tekel olmasına rağmen bize iflas etmek üzere olduğunu söylüyor ve bu nedenle tek vardiyaya döneceğini ileri sürüyor. Bu yaptığı lokavttan başka bir şey değildir. Biz bu uygulamayı kabul etmiyoruz. İşveren esas olarak bizim örgütlü olmamızdan ve yaklaşan toplu sözleşmeden korkuyor.

Bunun için girişti bu işe..." dedi.

Protesto gösterilerine 24 ilde 19 bin 300 öğretmen katıldı

ANKARA(DEMOKRAT)

İçinde yeraldıkları gerekçesiyle halen açığa alınma ve tutuklamaların sürdüğü Kahramanmaraş katliamını protesto gösterilerine 24 ilde toplam 19.300 öğretmenin katıldığı saptandı. Gösterilere katıldığı gerekçesiyle en fazla gözaltına alma olayı Ankara'nın Haymana ilçesinde meydana geldi. Bu ilçede toplam 54 öğretmenin gösterilere katıldıkları için gözaltına alındığı saptandı.

Yaptığımız araştırmalara göre, sadece sıkıyönetim illeri dışında kalan illerde 3 binin üzerinde öğretmen Kahramanmaraş katliamını protesto gösterilerine katıldığı gerekçesiyle gözaltına alındı.

54 öğretmenin gözaltına alınmasıyla,gözaltına alma operasyonunda birinci sırayı alan Haymana'nın ardından ikinci sırayı 30 öğretmenin gözaltına alınmasıyla Elmadağ aldı.

Saptayabildiğimiz kadarıyla Ankara'nın diğer ilçe ve liselerinde gözaltına alınan öğretmenlerin sayısı şoyle:

Sulakyurt'da 21, Hasanoğlan'da 2, Nallıhan'da 9, Aktepe Lisesi'nde biri müdür, biri baş muavin ve biri de öğretmen olmak üzere 3 , Anafartalar Lisesi'nden başmuavini ve Mamak Lisesi Müdürü.

YARDIM KAMPANYASI AÇILDI.

Gözaltına ve açığa alınan öğretmen arkadaşlarının ailelerine yardım etmek ve bu öğretmenlerin gereksinimlerini karşılamak amacıyla yardım kampanyası açıldığı bildirildi. Bu arada, gözaltına veya açığa alınmayan ilerici ve devrimci öğretmenlerin güç durumda bulunan öğretmen arkadaşları ile sürekli ilişkilerini sürdürdükleri ve yoğun bir çalışmayla onlara yardım etmeye çalıştıkları öğrenildi.

Öte yandan, Kahramanmaraş katliamını protesto gösterilerine en fazla katılımın ve gözaltına alınma olaylarının, Ankara, Artvin , Tunceli, İzmir, Sinop, Hatay, Konya Cihanbeyli ve Urfa'da meydana geldiği saptandı.

"Baskı Yasalarını

(Baştarafı 1. Sayfada)

nimize sadık kalarak baskı yasalarına karşı çıkmaya devam edeceğiz" dedi.

Bilindiği gibi, Millet Meclisi'nin önceki günkü birleşminde görüşülmesine devam edilen baskı yasalarına, parti grup kararı olmasına karşın CHP'li 17 sol kanat milletvekili engelleme yapmıştı.

Bu engelleme, parti içinde özellikle, Genel Merkez ile sol kanat milletvekilleri arasında tartışmalara yol açarken, CHP Grup Yönetim Kurulundan söz konusu 17 milletvekilinin cezalandırılmasını istedi.

Öte yandan CHP Grup Yönetim Kurulu parti grup bağlayıcı kararına aykırı hareket ettikleri gerekçesiyle 11 milletvekilinin "uyarı". cezası ile cezalandırılmaları için grup disiplin kuruluna başvurma kararı aldı.

CHP Grup Yönetim Kurulu dün saat 12.de Genel Başkan Bülent Ecevit'in başkanlığında toplandı. Birbuçuk saat süren toplantıdan sonra yapılan açıklamada şöyle denildi.

"CHP Grup Yönetim Kurulu Genel Başkan Bülent Ecevit'in başkanlığında toplanmıştır. CHP grup yönetim kurullarının aldıkları karara aykırı davranışta bulunmaları nedeniyle kendilerinden her zaman parti disiplini ve demokrasi anlayışlarının sağlam olduğunu bildiğimiz 11 arkadaşımızın bundan böyle daha evvel gösterdikleri anlayış düzeyine gelebilmelerini sağlamak amacıyla "uyarı" cezası istemiyle grup disiplin kuruluna sevkine karar almıştır CHP Grup Yönetim Kurulunca uyarı cezası istemiyle grup disiplin kuruluna sevkedilen milletvekillerinin isimleri:

"Ferhat Aslantaş, Veli Zeren, Hüseyin Kaleli, İbrahim Akdoğan, Mustafa Şentürk, Süleyman Genç, Yücel Akıncı, Mustafa Gazalcı, Temel Ateş, Ertuğrul Günay, Kemal Anadol."

Necdet

(Baştarafı 1. Sayfada)

Bozkurt'un cenazesine katılmak için toplanan halkın jandarma kariyerleri, tanklar ve helikopterlerle desteklenen güvenlik kuvvetleri tarafından dağıtıldığı ve İskenderun'da havanın çok gergin olduğu gelen bilgiler arasında.

Özellikle Gültepe ve Dumlupınar Mahallelerin de gerginliğin had safhada bulunduğu ve sokaklara barikatlar kurulduğu bildiriliyor.

BOZKURT'UN ÖLDÜRULMESİ PROTESTO EDİLDİ.

DEV GENÇ eski başkanı ve Merkez Yürütme Kurulu Üyesi Necdet Erdoğan Bozkurt'un öldürülmesini protesto eden gruplar, Ankara'nın gecekondu mahallelerinde korsan gösteriler yaptı.

Necdet Bozkurt'un İskenderun'da merkez karakolunda gözaltına alındıktan on gün kadar sonra "kaçarken vurulduğu" öne sürülmüştü. Bozkurt-un arkadaşları ise, arkadaşlarının işkenceyle öldürüldüğünü söylemişlerdi.

DEV—GENÇ eski Başkanı ve Merkez Yürütme Kurulu Üyesi Necdet Erdoğan Bozkurt'un "işkenceyle öldürülmesini" kınayan gruplar Altındağ Mahallesi'nin çeşitli bölgelerinde korsan gösteriler yaptılar.

İlk gösteri, Çalışkanlar Mahallesi'nde ortaokul öğrencilerinin derslere girmeyerek gösteri yapmalarıyla başladı. Daha sonra mahalle halkının katılımıyla gösteriler büyüdü. Bu arada saat 15.00 sıralarında Çinçin Bağları Karakolu önünde küçük bir grubun molotof kokteyl patlatarak gösteri yaptıkları görüldü.

Saat 16'da Gültepe Mahallesinde, saat 17 sıralarında da Yeni Doğan ve Hıdırlık Mahallelerinde Necdet Erdoğan Bozkurt'un "işkenceyle öldürülmesini" kınayan gruplar gösteri yaptı.

Son olarak akşam saat 1[illegible] sıralarında Çalışkanlar Mahallesi'nde tekrar gösteri yapan kalabalık bir grup "İşkencecilerden hesap sorulacak. Kahrolsun faşizm" sloganları attıktan sonra devrim andı içerek dağıldı.

Öte yandan sık sık gösteri yapılması üzerine güvenlik kuvvetlerinin Çalışkanlar Mahallesi'ne gelmesiyle durumun gerginleştiği, mahalle halkının güvenlik kuvvetlerine karşı çeşitli tepkiler gösterdiği bildirildi.

TEKEL işçilerinin direnişi büyüyor

HABER MERKEZİ

Tekel işçilerinin 21 Aralık'ta, başta can güvenliği ve militan faşistlerin işten atılmaları olmak üzere bazı istemlerini öne sürerek başlattıkları direnişe, İstanbul'daki diğer TEKEL işyerlerindeki işçilerin de katıldıkları ve direnişin giderek genişlediği bildirildi. Öte yandan TEKEL işyerlerinde sürdürülen direnişlere yer yer faşistlerin saldırdıkları öğrenildi.

Geçtiğimiz günlerde, Cibali Tütün Fabrikası'nda devrimci bir işçinin faşistlerce öldürülmesi üzerine başlayan direnişe yurt çapında geniş katılımlar olmuş, direnen işçilerin sayısı on binlere ulaşmıştı.

Dün ise, Üsküdar Yaprak Tütün Merkez Müdürlüğü'nde çalışan 2000 işçi ile Topkapı'daki 9 Tekel deposunda çalışan 500'ü aşkın işçi aynı taleplerle direnişe geçti.

Salvador Hükümeti istifa etti

Salvador Hükümeti, dört bakanı dışında, 3 Ocak günü istifa etti. İstafa kararının, Silahlı Kuvvetlerin tutumuna karşı çıkıldığını belirtmek için yapıldığı açıklandı.

Gözlemciler, hükümetin istifasının 31 Aralıkta Silahlı Kuvvetlere verilen ültimatomun reddedilmesinden sonraya rastladığını belirttiler. Salvador Hükümeti, daha önce gazetemizde çıkan haberlerde ayrıntılı biçimde anlatıldığı gibi, 15 Ekim darbesinden sonra vadedilen demokratikleşme konusunda Silahlı Kuvvetlerin olumlu bir karara varmasını istemişti.

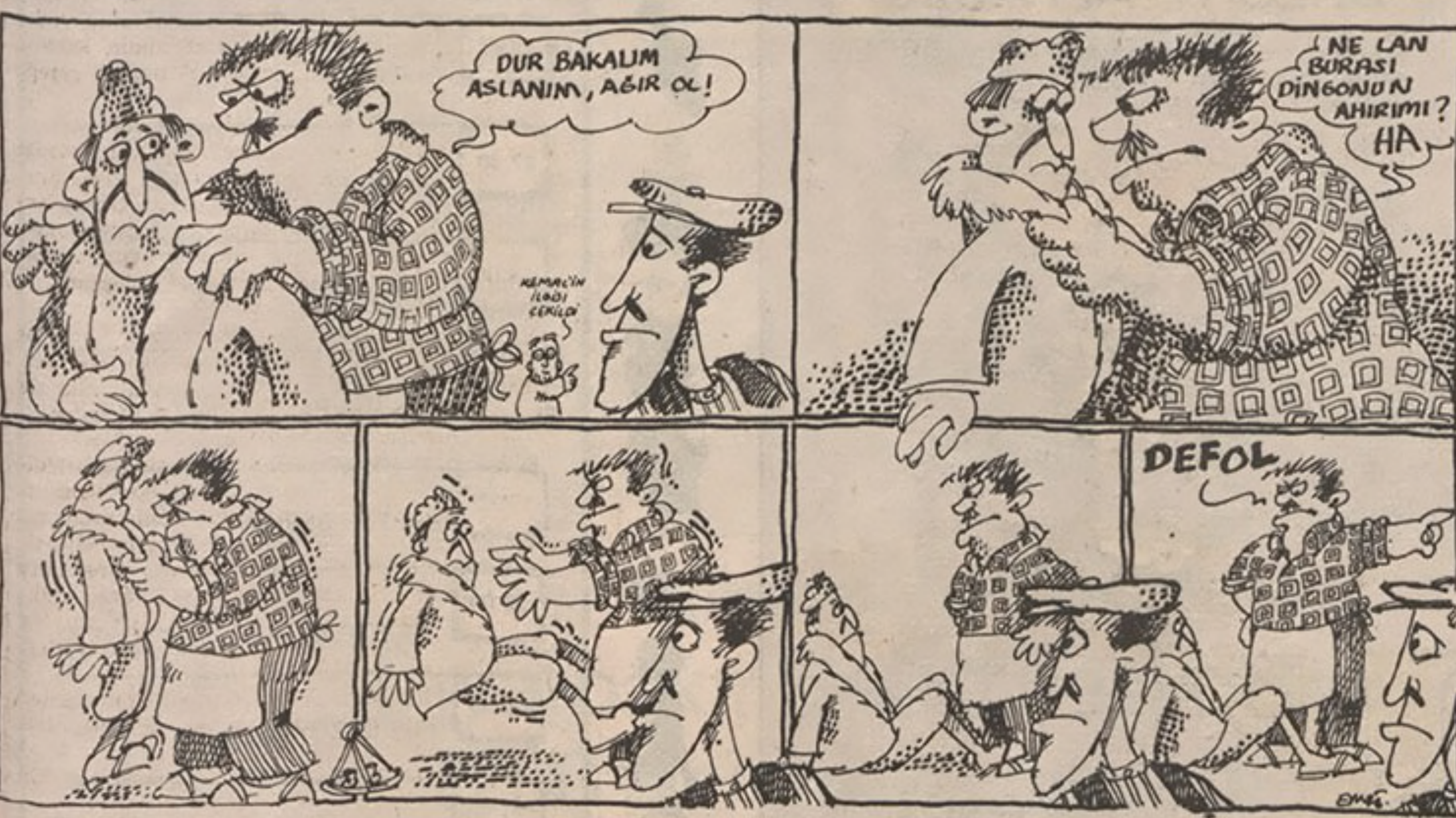
(1957 ...)

MUAMMER KELEŞ

Faşist katiller tarafından katledildi.
Bizi bir parça hazin ve
Dimdik bırakıp
gözyaşlarımız gittiler
Ve bundan dolayı
Biz unuttuk bağışlamayı

TEKEL BİRA FABRİKASI
DEV. İŞÇİLERİ

(Demokrat: 93)

ÇAĞLAR COŞKUNER

1956 - ...

ERCÜMENT AKSOY

1955 - ...

1979'DA KAYBETTİK
MÜCADELELERİ MÜCADELEMİZE
IŞIK TUTUYOR.

A.D.M.M.A.'LI
DEVRİMCİ SOL
TARAFTARLARI

(Demokrat - 107)

Halkın Gazetesi
Demokrat

Çatalçeşme sok.No:50
Cağaloğlu/İSTANBUL
Telefon: 28 08 15
Yıl: 11 Sayı: 3253/11
Ankara Bürosu:
Konur Sok. 24/19
Kızılay/ANKARA
Telefon: 17 01 41

BAS—SAN Basın Yayın Sanayi ve Ticaret A.Ş. adına imtiyaz sahibi Dursun AKÇAM

Genel Koordinatör Arslan B. KAFAOĞLU

Yazışleri Yönetmeni Bülent ÖZÜKAN

Sorumlu Yazışleri Müdürü Işık YURTÇU

Ankara Temsilcisi Dr. Ergin ATASU

ABONE KOŞULLARI
Yurt içi
3 aylık 675.— TL
6 aylık 1350.— TL.
1 yıllık 2700.— TL.
Yurt dışı
3 aylık: 1350
6 aylık: 2700
1 yıllık: 5400

İLAN KOŞULLARI
2,3. sayfalar (süt.cm) 400 — TL.
Devam sayfaları (süt-cm) 450 — TL.
İlan sayfaları (süt-cm) 320 — TL.
Doğum, nişan, evlenme, ölüm, teşekkür (1 süt, 5 cm) 700 — TL.
Yayın ilanları .... 400 — TL.
Küçük ilanlar (kelimesi) 10 — TL.

Demokrat ofset tesislerinde hazırlanmış Hürriyet ofset tesislerinde basılmıştır.

Orman yoksulu için orman hem geçim hem de ısınma kaynağıdır...

Orman yoksulunun yedi göbekten beri çalışma düzeni değişmemiştir

KIRAÇLAR SÖZCÜĞÜ HEM TOPRAĞIN ADIDIR, HEM DE BU TOPRAKLAR ÜSTÜNDE YURT EDİNEN İNSANLARIN ADI... BU, BİR DOĞA -İNSAN UYUMU DEĞİL... BU, DOĞANIN İNSANI ÇEKİP ÇEVİRMESİ DEĞİL.... BU, KIRAÇ TOPRAĞIN İNSANDAKİ AKSİ HİÇ DEĞİL... ÖYLE OLSAYDI, ORMANLI BÖLGELERDE YAŞAYAN MİLYONLARCA İNSANI KIRAÇLAR DİYE TANIMLAYABİLİR MİYDİK?.. DİYORUZ AMA... EVET, BUGÜN ORMANLI BÖLGELERDE YAŞAYAN MİLYONLARCA İNSANA KIRAÇLAR DİYORUZ. YUNUS EMRE'NİN ÇAĞDAŞ GARİPLERİ GİBİ. TIPKI KIRAÇ TOPRAKLARDA YAŞAYAN KIRAÇLAR GİBİ. . .ÇÜNKÜ, KIRAÇLIK NE TANRI YAZGISIDIR NE DE DOĞANIN İNSANDAKİ AKSİDİR. KIRAÇLIK, İNSANIN İNSANA EZİYETİDİR. KIRAÇLIK, İNSANIN İNSANI SÖMÜRMESİDİR.

5 ARAŞTIRMA İNCELEME SERVİSİ

Şimdi de, yakıt derdine biraz daha sokulacak, bu derdi yakından öğrenmeye çalışacağız. Bunun için de en çok tüketilen üç yakıt üzerinde duracağız.. Önce odun, sonra tezek son olarak da kömürü tanımaya çalışacağız. Diğerleri üzerinde durmak istemiyoruz. Fuel-oil, taş kömürü, kok kömürü ve bitki artıkları büyütecimizin dışında kalacak yakıtlar olacaktır. Şöyle bir değinip geçmekle yetineceğiz.

ORMANI BOL TÜRKİYE'DEN KIRAÇ TÜRKİYE'YE

Eski çağların ormanı bol Türkiye'si, bugün kıraç bir ülke sayılmaktadır artık. Binbir türlü uygarlığın gelip geçtiği Anadolu, bir zamanlar yeşili bol, ormanı bol bir ülkeymiş. Örneğin tarihte Yukarı Mezopotamya diye anılan bölge. (Bugünkü adıyla Güney Doğu Anadolu) ormanlık bir bölgeymiş.. Anadolu'nun iç kesimleri de öyle. Ama bugün bu bölgeler, birer kıraç bölgedirler.

Kıraçlar sözcüğü hem toprağın adıdır, hem de bu topraklar üstünde yurt edinen insanların adı.. Bu bir doğa-insan uyumu değil.. Bu, doğanın insanı çekip çevirmesi değil. Bu kıraç toprağın insandaki aksi değil.. Öyle olsaydı, ormanlı bölgelerde yaşayan milyonlarca insanı kıraçlar diye tanımlayabilirdik? Diyoruz ama. Evet, bugün ormanlı bölgelerde yaşayan milyonlarca insana . kıraçlar diyoruz. Yunus Emre'nin çağdaş garipleri gibi. Tıpkı kıraç topraklarda yaşayan kıraçlar gibi. Çünkü kıraçlık ne tanrı yazgısıdır ne de doğanın insandaki aksidir. Kıraçlık, insanın insana eziyetidir. Kıraçlık, insanın insanı sömürmesidir.

ORMAN KIRAÇLARI VE ODUN İLE ISINMALAR

Gelin şimdi de ormanlı bölgelerde yaşayan kıraçların , yani orman yoksullarının arasına katılalım.

Türkiye'de her 100 kişiden 35'i ormanlı bölgelerde (ormaniçi) ve civarlarında yaşamaktadır.(27) Siz ister orman işçisi deyin,ister orman köylüsü. Eninde sonunda onlar, orman emekçileridir, yani orman yoksullarıdır. Orman kıraçlarıdır.

Orman kıraçlarının sayısı aşağı yukarı 14-15 milyon dolaylarındadır. Ormanda yaşayan kıraçlar ne yakar diye sormak, işini bildiğimiz birine ne iş yaptığımızı sormaya benzer.

Orman yoksulu odun yakar. Yedi göbekten bu yana orman yoksulu odun yakar. Keser ve yakar. Yaktığı odunla ısınır. Bu onun hakkıdır.

Odunla ısınan yalnızca orman yoksulları mı? Yalnız orman yoksulları olur mu? Türkiye'de yaşayan her 100 kişiden 35'i ormanlı bölgelerde yaşıyor dedik. Bu ne demektir? Bikez her 100 kişiden 35'i odun yakarak ısınıyor demektir. Başka? Yazdık, 1975 yılı değerlerine göre, Türkiye'de her 100 kişiden 55'i odun yakarak ısınıyor diye. Demek ki odun yakarak ısınanlar yalnız orman yoksulları değil, Türkiye'de her 100 kişiden ayrıca 20 insan daha ormanlı bölgeler dışında yaşamasına karşın, odun yakarak ısınmaya çalışmaktadır.

Bu gerçek, Türkiye'de bir odun ticaretinin varlığını kanıtlamaz mı? Ormanlı bölgelerin dışında yaşayan milyonlarca insan eğer odun yakarak ısınıyorsa, odun denen nesne nasıl meta sayılmaz? Nasıl olur da ticari olmayan bir enerji kaynağı sayılır? Nasıl olur da, ticari olmayan yakıt olarak nitelenir? Bizim için anlaması güç bir nokta.

Her 100 kişiden 55'inin odun yakarak ısındığı bir ülkede, ormanlı bölgeler, ormanlar giderek azalıyor demektir. Bilim adamlarına göre 1 milyon ton odun yaklaşık 5000 hektarlık orman alanına eşdeğerdir (28) Demek ki Türkiye'de her yıl onbinlerce hektar alana varan orman, yok olmaktadır.

ORMAN YOKSULUNUN TA OSMANLI'DAN BU YANA ÇALIŞMA DÜZENİ DEĞİŞMEMİŞTİR.

Orman yoksulu ne yapsın? Orman yoksulu için orman, hem geçim hem de ısınma kaynağıdır. Başka başka geçim olanakları yaratılmadığı sürece, orman yoksulunun odun kesip satmasına yasak konulabilir mi? Başka başka yakacak kaynakları gösterilmediği sürece orman yoksulunun odun kesip yakmasına yasak konulabilir mi? Bırakın ormanlı bölgelerde yaşayanları,dışında yaşayıpta odun yakan insanlarımıza odundan başka yakıt verebiliyor muyuz? Az değil, bu insanların sayısı. Yaklaşık 8 milyon insan, ormanlı bölgelerin dışında yaşamasına karşın, odun tüketerek ısınmaya çalışmaktadır . Ormanlar erimesin, yok olmasın isteniyorsa, ilk elden ormanlı bölgelerin dışında yaşayan insanlara odundan başka bir yakıt seçeneği göstermek gerekmez mi?

Orman yoksulunun yedi göbekten beri çalışma düzeni değişmemiştir. Dedesinin dedesi Osmanlı'da nasıl çalışıyor idi ise, kendisi de bugün öyle çalışıyor. Belki birparça, kullanılan araç-gereçte bir değişiklik olmuş, bugünün orman yoksulu daha gelişmiş araç-gereç kullanır duruma gelmiştir ama, çalışma düzeninde dişe dokunur bir değişiklik olmamıştır. Bu düzen vahid-i fiyat düzenidir

Türkiye'de orman içi bitişiği ve orman sınırlarına 10 Km'ye kadar uzaklıkta yaşayan köylülere, yasalarca bir hak tanınmış. Bu hak, bir çeşit ücret yerine geçmektedir.. Ücret değildir ama.. Orman köylüsü, kestiği odunun bir kısmını, çalışmasının karşılığı olarak hak eder.. Işgücünün karşılığında para yerine odun verilir ona.. Hem kendi ihtiyacı için, hem de pazarda satması için. Bugün orman köylüsü, kestiği her 100 ton odunun 60 tonunu pazarlama hakkına sahiptir.. Ayrıca, kestiği odunun bir kısmını, kendi tüketimi için, kışlık yakıt olarak alıkoyar (30) Sakın, orman köylüsüne tanınan bu hakları, doğrudan doğruya işgücünün karşılığı olarak tümden parasız pulsuz verilmiş bir hak olarak görmeyin.. Orman köylüsü çalışmasının karşılığı olan bu odunları dahi, devletin tarifeli satışları üzerinden ödediği paralarla alabilmektedir.. Devletin üç türlü tarifesi var; piyasa satışları, 1/10 tarifeli satış ve tam tarifeli satış.. Bu tarifeli satışların ayrıntısına girmeden, yalnızca odun fiyatlarına bir örnek vermekle yetineceğiz.. 1971 yılında orman köylülerine kendi tüketimleri için yakacak odun, tonu 40 Krş.'dan satılmışken, ormanda işçi olarak çalışanlara pazarda satması için hak ettiği odun ise tonu 22.50 TL'den satılmıştır(31).

KESTİĞİ ODUNU PAZARLAYAMAYAN ORMAN YOKSULU VE LEŞ KARGALARI

Ormanda ağaç kesmek, orman kıracı için zor değildir.. Bu onun işidir..Balta sallar, testere kullanır, ağacı doğadan keser.. Yorulur yorulmasına ya, zor gelmez yine de bu iş.. Çünkü yedi göbekten beri duyup, görüp yaşadığı bir iştir bu.. Pazarda satmaya hak edeceği ağacı keser. bu ona zor gelmez de, ağaçtan ürettiği odunu pazara götürüp satması, ona çok zor gelir. Eli kolu bağlıdır çünkü.. Neden? Önce o bir kıraçtır.. Yani yoksuldur.. En önemlisi, örgütsüzdür.. Daha ağaç kesimi başlamadan, üretim mevsimine girmeden aracılar, tefeciler ve . tüccarlar üşüşüverirler orman yoksulunun üstüne.. Bu öyle bir üşüşmedir ki, leş kargaları bile masum kalır yanlarında aracıların, tefecilerin ve tüccarların.. Çünkü ne de olsa leş kargaları ölü cana konarlar...

Oysa bunlar aracılar, tefeciler ve tüccarlar, yaşayan canlar üstüne, orman kıraçlarının üstüne üşüşüvermektedirler

Örgütsüz orman kıracı yeni düşer aracılara, tefecilere ve tüccarlara.. Geçimi için, çoluk çocuğunun yaşamı için paraya gereksinimi olan orman yoksulu, aracının, tefecinin ve tüccarın önüne sürdüğü "temellük senedi"ni imzalamak zorunda kalır.. Borç paraya gereksinimi vardır.. Böylece, orman yoksulu tek geçim kaynağı olan odun satış hakkını kaptırıverir aracıya, tefeciye ve tüccara. (32)

Odun piyasası işte bu aracı, tefeci ve tüccarların elindedir.. Aracılar, tefeciler ve tüccarlar, orman yoksulundan ucuza kapattıkları odunu, piyasada 9–10 misli fiyatlarla satarlar.. Örneğin 1971 yılı değerlerine göre, devletten tonunu 22.50 TL'den satın aldığı odunu orman işçisi, "temellük senedi" karşılığında, aracıya, tefeciye ve tüccara 30–35 TL'den satmak zorunda kalmıştır... Oysa aynı yıl odun serbest piyasada tonu 200–250 TL'den satılmıştır (33).

Aracının tefecinin ve tüccarın vurgunu ikilidir.. Hem orman yoksulunu sömürürler, hem de tüketiciyi.. Odun satışları ile ilgili belediyelerin getirdikleri düzenlemeler kağıt üstünde kalır.. Belediyeler tüccarlara, odunun tonunu şu fiyatlardan satacaksınız, der.Der, der ama, belediyelerce belirlenen fiyatlardan satıldığı görülmez..Daima daha yüksek fiyatlarla satılır odun (34).

YARIN
ORMAN YOKSULU NEDEN KAÇAK KESİME YÖNELİR?

(27) "Yakacak odun ve Rasyonel Kullanımı" Mustafa YUMURTACI, Türkiye 3. Genel Enerji Kongresi Dünya Enerji Konferansı, Alışılmış Enerji Kaynakları, 1. Cilt, Ankara 1978, S. 411-418

(28) "Ülkemizde Isınma Sorunu ve Sömürüsüne Bir Yaklaşık" Ender Pekdemir, Madencilik Dergisi, TMMOB Maden Müh. Odası, Eylül 1976.

(29) "Ülkemizde Isınma Sorunu ve Sömürü...."

(30) "Ülkemizde Isınma Sorunu ve Sömürü....."

(31) "Yakacak Odun", TMMOB Orman Müh. Odası, Türkiye 3. Genel Enerji Kongresi Dünya Enerji Konferansı, Alışılmış Enerji Kaynakları, 1. Cilt., Ankara 1978, S.404–410.

(32) "Yakacak Odun", TMMOB Orman Müh. Odası...

(33) "Yakacak Odun", TMMOB Orman Müh. Odası...

(34) "Ülkemizde Isınma Sorunu ve Sömürü...."

ÇOCUK GAZETESİ

Yağmur

Yağmur yağdı yağacak...
Yağmur yağdı yağacak...
Kanatlı karıncalar
çıkıyor yuvadan
gençleri daha yükseklerde
alçaktan uçuyor yaşlılar.
Civcivlerde bir telâş bir telâş
sığınacak bir damaltı ararken.
Gök
kara zırhına bürünmüş
savaşa giden
eski bir şövalye sanki.
Şeker kamışları
havaya dikmekte
kılıçlarını.
Karıncalar
toprak yolda
yanaşık düzen.
Ölü yapraklar
rüzgârda
uçuşmakta döne döne.
Toz havalanmakta
hortum yaparak.
«Horoz otu»
dikmiş kulaklarını
etrafı dinliyor.

Kamışlar
düşünceli düşünceli
çözüyór saçlarını.
Greypfrut
sallıyor yavrularını
beşiğinde
kazınmış kafasının.
Avluda
gürlüyor gök
kahkahalarla.
Hindistan cevizi ağacı
sanki yüzüyor
açmış kollarını.
Sarmaşık
salınıyor...
İşte yağıyor yağmur
homurdanarak
bir değirmen taşı gibi.
Damlalar
trampet çalarak
düşüyor
düşüyorlar.
Gökyüzüyle yer
bir duvağa bürünüp
yitmekte gözden.
Yağmur
vuruyor avluya
savurup binbir damlasını.
Kurbağalar atlıyor
bir tümsekten
bir tümseğe.
Ağaçlarla yapraklar
hallerinden memnun.
Pirinç tarlasından
geliyor babam
şimşekle yağmuru
vurmuş da sırtına.

TRAN DANG KHOA

Tran Dang Khoa bu derleme yapıldığında onüç yaşındaydı. Ozan şiirlerinde, bir yandan tarlada-işinde gücünde çalışırken öte yandan emperyalizme karşı dövüşen kahraman bir halkın yaşantısını yansıtır...

BRECHT ALFABESİ

Resimleyen: Nural BİRDEN

TV'de BUGÜN

17.00	HABERLER
17.05	FLIPPER
17.30	DIMIDAN
18.00	KÜÇÜK EV
18.45	TAŞ DEVRİ
19.10	KAPTAN ONEDIN
20.00	HABERLER
20.45	İBİŞ'İN RÜYASI
21.30	İLDEN İLE
22.15	BARETTA
23.20	HABERLER.